Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurI:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. PublicărI mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banI.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔR DE DUMINECĂ 21)

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunI 6 fl., pe treI lunI 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francI, pe şése lunI 20 fr., pe treI lunI 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francI.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorI.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunI 5 fl., pe treI lunI 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunI 6 fl., pe treI lunI 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banI. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 113.—Anul LVIII. Braşov, Duminecă, 21 Mai (2 Iunie) 1895.

Din causa sfintelor sĕrbătorI ḑiarul nu va apăré până MarţI séra.

Sĕrbătórea limbilor.

Braşov, 20 Mai v. 1895

„Şi le-a arătat lor limbĭ împărţite ca de foc, şi-a şeḑut pe fiă-care dintre ei. Şi s'au umplut toţĭ de Spirit sânt şi au inceput a vorbi în alte limbĭ, precum le da lor Spiritul a vorbi."

Aceste sunt cuvintele Evangeliei, ce se va ceti mâne în tóte bisericele române.

Când a creat Dumneḑeu limbile n'a avut în vedere decât binele, înaintarea şi fericirea popórelor. Pentru binele şi mântuirea popórelor s'a pogorît şi spiritul sânt peste apostolI, făcêndu-I sĕ predice învĕţăturile credinţei fiă cărui popor în limba sa.

Şi cum a fost cu religiunea creştină, aşa a fost şi este în tóte. Un popor nu se póte bucura de libertate, nu póte face nicI un progres şi nu-i este dat sĕ aibă un viitor, decă el nu primesce învĕţătura şi educaţiunea de lipsă în limba sa, dela apostolii némului sĕu, adecă dela bărbaţii şi conducĕtorii sĕi firescI şi luminaţI, carI îl înţeleg, îi simt durerea şi nĕcazurile, îi cunosc trebuinţele şi sciu sĕ-i îndrepteze paşii spre tot lucrul de folos pentru luminare şi înaintare, ca popor cu chiămare în lume.

Séu doră va puté sĕ ḑică cineva, că un popor, care nu-şI primesce învĕţătura în limba sa, va avé un viitor şi va puté trăi?

NicI odată! CăcI limba este sufletul, viéţa poporului, ea este fântâna din care isvoresce cultura naţională, libertatea şi drepturile lui.

Răpesce unui popor limba, şi i-ai răpit viéţa.

Inăbuşesce-i graiul supt de-odat cu laptele dela sînul mamei sale, şi-i vei înăbuşi şi ucide şi spiritul sĕu, sîmburele vieţii sale. El nu va mai fi ceea ce a fost înainte; se va risipi şi contopi în alte némurI şi'şI va pierde de-odată cu limba chiar şi numele scump al strămoşilor sĕi.

Duşmanii némului nostru au înţeles şi înţeleg pe deplin marea însĕmnătate a acestui adevĕr, de aceea ei îşI încórdă tóte puterile, folosesc tóte mijlócele, iertate şi neiertate, ca sĕ pună curse de pierḑare limbei nóstre dulcI şi străbune, săpând astfel mormêntul vieţii nóstre, ca popor şi naţiune românéscă. Mai ales în anii din urmă nisuinţele de-a ne răpi limba s'au arătat tot mai marI şi mai primejdióse.

LaşI şi nevrednicI de-o viéţă naţională am fi, decă am sta cu mânile încrucişate, privind cum se sapă mormêntul limbei nóstre. Strămoşii noştri s'au luptat pentru a ne lăsa moştenire comóra cea mai nepreţuită, *limba* şi cu ea naţionalitatea. Er noi avem sfânta datoriă de-a lupta luptă sfântă şi necurmată pentru păstrarea şi pentru mărirea acestei comorI, decă nu vrem sĕ perim.

Datoria acésta este cea dintâiu şi cea mai sfântă. In împlinirea ei Românului nu-i este iertat sĕ oboséscă!

Sĕ ne apĕrăm, sĕ ne păstrăm şi sĕ ne cultivăm limba dulce românéscă, în familiă, în biserică, în scólă, în comună, în comitete, în ţéră; şi pretutindenI, unde numai cu putinţă este, sĕ vorbim şi sĕ scriem românesce.

Dumneḑeu care a dat popórelor limba, li-a dat şi puterea, de a-'şi-o puté apĕra şi păstra, şi le-a impus datoria sfântă de-a lupta pentru invingerea şi gloria ei.

Sĕ ne încordăm dér puterile în lupta mare pentru limbă, căcI luptând mereu înainte cu bărbăţiă, curagiŭ şi devotament sacru, vom eşi învingĕtorI peste tóte ispitele şi nĕcazurile, şi dat ne va fi atuncI sĕ sĕrbăm amintirea prasnicului de mâne cu bucuriă şi fericire.

In semnul acesta dorim iubiţilor noştri cetitorI şi tuturor fraţilor RomânI sĕrbătorI fericite!

Instalarea Metropolitului Mihalyi.

Dumineca trecută, precum scim, s'a sĕvîrşit la Blaşiu instalarea noului Metropolit român unit, *Dr. Victor Mihalyi de Apşa*, fost până acum episcop al diecesei Lugoşului.

Instalarea s'a făcut cu o pompă estraordinară. Călĕtoria dela Lugoş până la Blaşiu a Escelenţei Sale a fost o adevĕrată călĕtoriă de triumf. La mai multe staţiunI ale căii ferate, precum la Timişóra, Deva, Jibot, Alba-Iulia etc., Metropolitul a fost întimpinat de numeros popor, fiind salutat prin vorbirI şi furtunóse urărI de „sĕ trăéscă". Mai ales la gara dela Teuş 'i s'a făcut Metropolitului o întîmpinare de tot frumósă. MiI de credincioşI îl aşteptară la gară, unde Escelenţa Sa fù salutat prin două vorbirI frumóse. Dela Teuş până la Blaşiu, numĕroşI poporenI, înşiraţI de ambele laturI ale liniei ferate, cu ramurI de stejar în mânI, salutară pe înaltul óspe pe la diferitele halte, fluturând cu batistele şi aclamându-l cu însufleţire.

Imposantă şi unică în felul sĕu a fost primirea la Blaşiu. Intrând în hotarul Blaşiului, începênd dela podul de fier dela împreunarea Târnavelor şi până la gară, de ambele părţI ale liniei ferate steteau înşiraţI în rênd lume multă de popor şi inteligenţă. Sâmbătă la órele 2 şi 35 minute după amédI, trenul, împodobit cu crengI de stejar, intră în gară între bubuiturile tréscurilor şi nesfîrşitele urărI de „sĕ trăéscă" ale mulţimei. AicI Metropolitul a fost salutat printr'o vorbire a directorului preparandial G. Munteanu.

Dela gară Metropolitul, însoţit de Episcopul *Pavel* dela Oradea-mare, plecă spre oraş într'o caléscă trasă de patru caI roşii, urmată încă de un şir lung de trăsurI. De ambele marginI ale drumului era înşirată tinerimea scolară dela mic până la mare, apoi lume multă de popor sosită de prin satele din jur, cum şi mai mulţI ţăranI bănăţenI, îmbrăcaţI în frumosul lor port naţional. Lumea aclama cu însufleţire, clopotele sunau, ér tréscurile bubuiau fără încetare.

Aşa a fost intrarea în Blaşiu a Escelenţei Sale Metropolitului Mihalyi. Oraşul întreg era împodobit cu arborI şi ramurI verḑI, cu ţĕsĕturI şi covóre atêrnate din ferestri, ér lumea îngrămădită pe strade trecea la multe mii de ómenI.

Metropolitul a mers de-a dreptul la biserica catedrală, unde, îmbrăcat în ornate archieresci, luă loc pe scaunul archieresc, în mijlocul bisericei, încunjurat de 7 stindarde. S'a făcut vecernia, după care Metropolitul fù petrecut cu aceeaşI pompă la castelul Metropolitan.

Séra a urmat un imposant conduct de torţe, care percurse stradele mai principale ale Blaşiului şi încunjură piéţa în sunetul musicei, la bubuitul tréscurilor şi în pocnetul rachetelor. După ce convoiul a sosit înaintea castelului vechiu metropolitan, corul, sub conducerea d-lui profesor de musică Iacob *Mureşianu*, cântă „Rugăciunea Românului":

Tu ce verşI din cer lumină
Fă aḑI sórtea mai senină
Românescului popor.

Aci Metropolitul, care stetea în feréstra vechiului edificiu, a fost salutat prin două discursurI, la carI Escelenţa Sa a mulţumit printr'o frumósă vorbire. Corul intonă apoi următorul imn ocasional, scris de clericul E. *Sabo*, ér musica compusă de dirigentul corului d-l I. *Mureşianu*:

In rugăciunI duióse pii şi sfinte,
In nelinişte grea acum de anI,
Te-am aşteptat cu dragoste părinte,
Ca nisce fiI ce am fost rĕmas orfanI;
Şi étă după-o lungă aşteptare
Cu îndurare cerul ne-a surîs,
Spre a nóstră mângâiere şi apĕrare
Un archiereu ilustru ne-a trimis.
Cu inime scăldate în bucurie
Privim cu încredere în viitor;
De acuma sufle orI-ce vijelie
Ne aperI tu părinte iubitor;

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

UCIGAŞ.

Slăbit zace călugărul
Şi biruit de bólă;
Chilia împrejurul lui,
Ce tristă e şi gólă!

Bĕtrân e şi trecut de tot
Cu chipul, ca de ceară,
Cum e chipul bolnavului
Intr'a vieţii séră.

La cap stă rĕstignit Isus,
Er candela aprinsă
IşI odihnesce razele
Pe faţa lui cea stinsă.

De-alăturea duhovnicul
Il mângăe cuminte;
Cuvêntul lui atât de blând
In suflet cald îl simte.

Şi lacrimI es bolnavului
Pe genele cărunte —
— De focul unei amintirI
E tot sudorI pe frunte.

Dintr'un trecut îndepărtat
Ea-'l mustră 'ngrozitóre
Cu un pĕcat de ucigaş,
Chiar şi acum când móre.

Din lumea morţiI, din mormênt
'I-aduce o femeie —
— In ochii luI la peptul alb
Plângênd ea se descheie;

Pe el o rană de cuţit
Mai sângeră ş'acuma —
— Sigilul morţiI pe un pept
Curat şi alb, ca spuma.

— „Tu cine eştI, de unde viI
„Aşa de mustrătóre?
„Şi rana de pe peptul tĕu
„De ce-'mI arĕţI tu óre?

„Vai! sânge m'a stropit din ea
„Cum stai tu dinainte-mI!" —
„Pe fruntea mea îl simt arḑênd
„Adênc până în minte-mI!

„FugI! te cunosc!.... femeia mea!
„Eu ucigaş nemernic!

„NicI chipul morţii, ca al tĕu
„Nu-i gróznic şi puternic!

„Vai! lasă-mĕ sĕ mor odat'
„Nu-'mI mai lungI sfârşitul! —
„Ascunde-'ţI rana de pe pept
„Şi értă pe greşitul!"

. . . .

„'ŢI-e greu!" — îi ḑice preotul
Punêndu-'i o făclia —
— In mâna lui ea tremură
Ca tristă mărturiă.

De-odată ochiI marI şi albI
Sub frunte i-se cască....
....Bĕtrânul s'a plătit acum
De dajdia cerésca.

AtuncI lumina a scăpat
Pe faţa lui un picur —
— In lipsa altor lacrime
Jelitul'a el singur.

Braşov. I. Priscu.

FÓMETE.

De *Rădulescu-Niger.*

(Urmare.)

IV.

Băiatul şi fata lui Ion'durmiau liniştiţI, cu chipurile senine, de'ţI era drag sĕ te uiţI la dênşii: mâncaseră bine din ce aduse se leica Dobrina.

Pe o masă cu trei picióre erau vr'o două talere de lemn, unul cu niţel peşte fiert, altul cu niţică salată. O jumĕtate de mămăliguţă şi câte-va fire de cépă le sta tovarăşe.

Marina lui Ion îşI aştepta bărbatul şi nicI gustase măcar: cu el voia dênsa sĕ-şI potolésca fómea.

Când îl vĕḑù, că se lungesce 'n prag mai mult mort, în mai putu de spaimă sĕ-şI trase multe sufletul până sĕ-'l aducă în firea lui pe betul Ion.

Décă se desmeteců, rĕmase o clipă locului sĕ-şI aducă aminte, şi decă 'şI aduse, îşI apucă în mânI capul: veḑI, că gândul, că se făcuse tâlhar la drum mare îi înegrea, sufletul cu adêncă mustrare.

De acum nădejdea vremilor mai bune
Cu încredere în suflet o nutrim,
Condu-ne în luptă pentru religiune
In urma ta cu dragoste venim.

*

Căcî Tu ne eştî mândria 'n rĕu şi'n bine,
Eştî fala nóstră falnic Archiereu,
Noi ne-om ruga adese pentru tine
La înduratul, bunul D-deu:
Sĕ-'ţî fiă viéţa veselă senină
Şi'n fericire mult sĕ păstorescî.
Şi calea ta cu florî sĕ fiă plină;
Luptându-te, mereu sĕ biruescî.

Tunete de aplause a stors acéstă cântare admirabilă, ér d-l compositor I. Mureşianu a fost viu şi repeţit aclamat.

După cântarea imnului, Metropolitul s'a retras dela ferésträ, conductul a format cerc în mijlocul pieţei, unde se încinse o „Horă“ din vre-o 500 persóne, după care lumea se împrăştiă.

A doua di diminéţa, adecă Duminecă în 14 (26) Maî, la revĕrsatul zorilor, bubuiturile de trésurî anunţau marea serbare a instalărei. Blaşiul era împodobit ca nicî-odată; stradele, mai ales însĕ piéţa, înţesată de lume.

La 8 óre Metropolitul, însoţit de episcopul instalator Pavel, fură conduşî în procesiune, de 14 preoţî, dela residenţa metropolitană până la biserică. Atât preoţii, cât şi archiereii erau îmbrăcaţî în ornate bisericescî. Trésurile durduiau, clopotele sunau, corul cânta, ér lumea de popor aclama continuu.

In biserică s'a putut intra numai cu bilete. S'au împărţit peste 2000 bilete, afară de preoţime. Poporul însĕ, cum şi mare parte din inteligenţă, a trebuit sĕ stea afară.

In biserică, după ce I. P. S. S. Metropolitul s'a anunţat ca nou Metropolit, vicarul metropolitan i-a predat cheile bisericei catedrale; s'a cetit apoi decretul de numire, cum şi mai multe hârtii de întărire dela Papa, după carî Metropolitul cu mare ceremonia fu desbrăcat de hainele, cu carî a intrat, şi fu îmbrăcat în hainele archierescî de serviciu. A depus apoi jurămêntul în mânile P. S. Sale episcopului Pavel, jurând pe Evangeliă şi cruce; episcopul Pavel i-a aşedat apoi pe umerî paliul metropolitan, cu care ocasiune a ţinut o frumósă vorbire, ér Metropolitul i-a rĕspuns în terminî călduroşî. După asta, Metropolitul a sărutat pe episcopul Pavel, ér acesta a sărutat mâna Metropolitului sĕu. Aşedându-se apoi pe tronul din mijlocul bisericei, Metropolitul a primit sărutarea pe mână şi pe umerî din partea întregului cler, ce era de faţă.

După acésta, d-l vicar metropolitan **Ioan M. Moldovan** a rostit către Metropolitul următórea cuvêntare, care de mai multe-orî a fost întreruptă de strigările de „sĕ străéscă“ ale publicului:

Sunt doi anî trecuţî, de când biserica nóstră Te-a ales, Presfinţite, la culmea acésta înaltă de Archiepiscop al sĕu şi Metropolit al provinciei nóstre. De doi anî acum, ea cu mare dor aşteptă, ca sĕ Te vadă ocupând scaunul vĕduvit prin mórtea prea demnului şi mult regretatului nostru metropolit.

Astădî ea se simte ferice, vĕdênd dorinţa sa realisată. Astădî ea, saltând de bucuriă, serbéză una din cele mai frumóse sĕrbătorî, despre care Preasfinţia Ta ai primit dovedile cele mai strălucite în tot cursul călĕtoriei, ér mai vîrtos aicî, în loc, de când Dumnedeu Te-a adus în mijlocul nostru. Astădî biserica nóstră întrégă, dela cel dintâi, până la cel din urmă credincios, dă laudă lui Dumnedeu, cântând: „Acésta este diua, care a făcut'o Domnul, sĕ ne bucurăm şi sĕ ne veselim într'ênsa“.

Si, Dómne, bine cade sufletului nostru obosit în lupte contiune, când printre vijelii grele vede strălucind blândul sóre al unei dile, ca acésta. Ne bucurăm ca pruncii, când îşî vĕd părinţii sosind acasă din depărtărî marî; ne încuragiăm şi întărim, luând o ast-fel de di frumósă drept garanţă, că cel Prea înalt, cu braţul sĕu prea puternic apĕră şi scutesce biserica nóstră.

Cu 200 de anî 'nainte s'a dis, că biserica nóstră se légănă între valurî, ca o corabiă. Istoria ne-a învĕţat a cunósce adevĕrul acestei dise, şi esperienţa nóstră propriă ne-a covins mai pe sus de orî-ce îndoélă. Am simţit şi simţim loviturile şi sguduiturile cele puternice, ce ameninţă temeiul şi aşedămintele cele mai preţióse ale nóstre.

Ca sĕ avem cârmaciŭ îndĕmănatic, plin de energiă, biserica Te-a înălţat la culmea acésta, avênd probe neîndoite despre însuşirile prea distinse, cu carî Te-a îndestrat Provedinţa, spre a ne sevi de mângăere şi a deştepta întru noi toţî sperărî dulcî pentru viitor.

Étă sorgintea adevĕrată a bucuriei generale, ce se manifestéză din tóte părţile. Că orî-care fiu al bisericei nóstre scie aprecia după merit greutatea situaţiunei întru care se află biserica lui Christos în dilele nóstre, când necredinţa de o parte şi rĕtĕcirile multifarie de altă parte cu puterî unite se încórdă a surpa temeliile ei şi a-i asalta bastiónele şi turnurile de apĕrare; scie prea bine orî şi care dintre noi, că din motive speciale şi locale uneltirile acestea duşmănóse asupra bisericei nóstre particulare se învolburéză cu

deosebită înverşunare şi se nisuesc, ca, de ar fi cu putinţă, sĕ o spulbere în tóte vênturile.

Cu cât este mai mare pericolul ameninţător, cu atâta şirurile clerului şi ale poporului nostru au fost şi sunt mai strînse. In cea mai perfectă armoniă ne-am concentrat încrederea şi sperările nóstre în persóna P. S. Tale, în fruntea bisericei şi a provinciei nóstre, ca sĕ ne fiî cap şi povăţuitor în lupta pentru esistenţă; ca sĕ avem încuragiator şi mângăitor dulce în nĕcasurî şi suferinţe, al căror sfîrşit póte fi încă departe, carî însĕ, precum nu au învins pe părinţii noştri în trecut, aşa nicî pe noi nu ne vor frânge.

De aceea inima nóstră saltă astădî sub mişcările bucuriei şi ale sperărilor dulcî, şi 'nainte de tóte aducem mulţămită ferbinte Părintelui ceresc, pentru-că a vĕrsat peste noi acest dar şi bine-cuvêntare a sa, şi-Ţî dicem din adêncurile inimilor nóstre: Bine ai venit!

E spinósa mitra, cu care Te-a înfrumseţat încrederea clerului şi graţia Majestăţii Sale ces. şi reg. apostolice şi a Preafericitului nostru părinte, Patriarchul Romei. Ogorul este larg şi plugul anevoiă de purtat.

Dér biserica nostă Iţî aduce, Preasfinţite, ca ajutor şi încuragiare în lupta acésta grea, înainte de tóte o seriă strălucită de archierei, carî au şedut în scaunul acesta, şi în tótă viéţa lor au luptat pentru binele public al ei, uniî mai până la martiriu. Aducem un cler oţelit în suferinţe. Aducem un popor devotat bisericei sale şi gata la orî-ce jertfă i-ar impune promovarea binelui public al bisericei sale. Aducem Preasfinţiei Tale inimile nóstre ale tuturor; dispune peste noi cu încredere deplină, precum cere interesul bisericei, patriei şi al naţiunei.

Sĕ trăescî la mulţî anî şi sĕ ne îndreptezî cu fericire!

La acéstă vorbire, a rĕspuns I. P. S. S. Metropolitul printr'un discurs mai lung, după care la 11 óre se începu s. liturgiă. Serviciul divin s'a sĕvîrşit cu o podóbă şi precisiune, asemenea căreia nu se mai póte vedé, decât în marea şi pompósa catedrală a Blaşiului. Cântările au fost esecutate de trei corurî, compuse din *peste 200 persóne.* Conducĕtorul corurilor a fost escelentul măestru de musică şi compositor, d-l *Iacob Mureşianu*, căruia i-a ajutat şi fratele sĕu, distinsul baritonist *Traian Mureşianu.* Corul a atins culmea în priceésna „Ochiul inimei mele“, composiţiă propriă a d-lui I. Mureşianu. A început corul de bărbaţî cu cuvintele: „*Ochiul inimei mele*“, acelaşî cuvinte le-a repetat corul de băeţî, ér corul

de dame cu cele două de mai 'nainte pĕtrund până în adêncul inimei cu cântarea cuvintelor: „*il ridic cătră Tine Dómne*“. Urmă apoi „*Aleluia*“, care a fost ca şi o furtună puternică, ce rĕscolesce marea până la fund, făcênd pe muritor sĕ-şî aducă aminte, că „nu este Dumnedeu mare ca Dumnedeul nostru.“ Inimile au rĕmas fărmecate de frumseţa celor vĕdute şi audite la acéstă liturgiă.

După biserică a urmat primirea deputaţiunilor, ce merseră sĕ felicite pe Metropolitul.

Printre deputaţiunî era una a comitatului sub conducerea fişpanului, una a clerului din archidiecesă, o deputaţiune din Maramureş, a preoţilor şi mirenilor ce erau de faţă din diecesa Gherlei, a representanţilor Metropolitului din Sibiiu, a bănăţenilor ş. a.

Din partea deputaţiunei inteligenţei române mirene, Metropolitul a fost salutat prin D-l *Dr. Aurel Mureşianu*, care-i dori Metropolitului, ca „cu înţelepciune şi cu energiă sĕ pótă conduce naia bisericei aşa, ca gloriósele lupte ale marilor şi neuitaţilor sĕi înaintaşî pentru limba şi românitatea bisericei sĕ fiă încununate cu deplin succes“. Metropolitul a mulţumit dicênd, că precum în trecut, aşa şi în viitor va lupta pentru binele bisericei şi a poporului credincios, în care scop contéză şi la sprijinul inteligenţei române mirene.

După primirea deputaţiunilor, urmă prândul festiv, care s'a ţinut în trei sălî marî: în residenţa metropolitană, unde au fost vre-o 100 persóne, în sala de gimnastică peste 400 persóne şi în seminarul teologilor, unde au fost cam 80 persóne. Pentru popor s'au fript câţî-va boi în frigare şi 'i s'au pus la disposiţiă câte-va butóie de vin.

Séra a urmat concertul, la care au luat parte *peste 1500* persóne, între carî Escelenţa Sa Metropolitul şi fraţii săi Iuliu şi Ioan Mihalyi cu soţiile. Concertul a reuşit strălucit. S'a cântat şi s'a declamat o odă în onórea Metropolitului. Mare succes au avut tóte piesele din program şi cu deosebire un putpuriu românesc compus de I. Mureşianu, cu care s'a terminat concertul. A urmat apoi balul, care a durat până în zorî de di. Aşa s'a terminat acéstă mare şi frumósă serbare.

Congresul naţional-bisericesc.

In *şedinţa VII* a Congresului naţional din Sibiiu s'a discutat cestiunea, că ce ţinută sĕ ia biserica în faţa situaţiunei create prin nouele legî bisericescî-politice.

Congresul a luat următórele resoluţiunî însĕmnate:

1) Congresul ţiind cont cu părere de rĕu de tendinţa legilor nouĕ bisericescî, stricăcióse bisericii, aprobă paşii întreprinşî din partea eparchiilor şi a archiereilor,

---

In viéţa lui nu făcuse rĕu cui-va, nu nĕzuise la al altuia, şi acuma, uite pĕcat! Intr'o clipă de turbare se făcuse hoţ!

Fără dór şi póte, Românul, pe care îl jefuise o sĕ se plângă la primăriă şi d'acolo écă o sĕ-i dea de urmă, şi cine scie câte păţenii după aia!

Muerea căuta la dênsul cu ochii înspăimântaţî, nedumerită, fără sĕ îndrăsnéscă sĕ-l întrebe.

— Écă ce-am făcut! grăi Ion şi trânti punga, care sĕmăna unei pere opărite, uscată, plină de sbârciturî.

Se ridică de jos apoi, se sprijini de uşorii uşii, şi prinse a povesti muerii.

— Ascunde-o, Ióne, că e rĕu de noi, dise întâiu Marina.

— Ba o sĕ mĕ duc mâne la primăriă, şi o sĕ spui primarului, — că om o fi şi m'a ierta... grăi Ion. Tot mi-a dis părintele Dionisie, sĕ mĕ duc mâne la muncă la el în grădină.

M'oiu duce, şî-om avea de gură o di, două până s'or scurge locurile.

— Păi, fă şi aşa Ióne, că rĕu e sĕ te certî cu cinstea, rĕu... Ia hai de 'mbucă colea, că uite leica Dobrina a fost mai cu

milă decât omul ei şi ne-a adus, săraca, de mâncare... Dómne, Ióne, décă n'am plâns cu sughiţurî, când i-am vĕdut pe Georghiţă şi pe Lenuţa cum îmbucau, lacomî şi cu ris, mititeii maichî.!... Ia hai, vin-o.

Ion şi muerea prinseră a îmbuca repede şi tăcuţî. După câte-va clipe nu mai rĕmânea fărémă de mămăligută, fir de cépă, fóie de sălată, bucăţică de peşte.

Dór ce pusese Marina d'oparte pentru copii, sĕ aibă când or face ochî diminéţa.

Dormiră ca buştenul.

A doua di Ion purcese la primărie.

Ce sĕ vedî acolo?

Mai tot satul. Toţî Româniî, cu feţele perite, îngrijuraţî, prăpădiţî.

Nu mai era chip de trai şi alergaseră, tinerî şi bĕtrânî, sĕ se sfătuéscă precum, că ce sĕ facă cu afurisita de lipsă.

Ion Tabără se tot feria de oparte. Par' că-i era tot témă, c'o sĕ-i găcéscă Româniî isprava de ierî.

Ce-i drept, audi pe unul, că dice:

— Il găsi notarul mai mort pe şosea.

— Şi unde-i acuma?

— Păi, la primar acasă, ci-că... şi o sĕ vie primarul cu el încoa.

— Pe cine 'l împinse dracu sĕ facă asta abia pe înserate şi lângă sat?

— Păi, nevoia a smintit ea pe cineva. Ce? E lucru de glumă?

Lui Ion Tabără, îi fugise tot sângele din obraz. Se lipise de un salcâm, lângă îngrăditura primăriei, şi nicî sufla. Inima i se făcuse cât un purece, nu mai avea curaj sĕ se destăinuéscă primarului şi nicî curaj sĕ fugă acasă. Il ţintuise acolo ruşinea şi mustrarea.

— Ia ascultaţî, măre, ómenî bunî, prinse a grăi un ăla scurt legat, — tulpină pe care n'o scóte rădĕcinî furtuna.

Sĕ facem pe notar sĕ scrie o petiţie d'alea şi s'o trimitem la un ministru d'aia, că precum n'avem cu ce ne mai ţine viéţa. Uite, ai de p'în prejur făcură şi déc'am face toţî de p'în tóte părţile, li s'o pleca urechia spre noi şi ălora dela Bucurescî. Că de! décă nu sbierî, nimenea nu te aude şi nu scie cum ţî-i cojocul pe spate.

— Da ce'mî folosiră ăia, décă se plânseră la Bucurescî, mĕ! Ce 'mî folosiră? grăi un altul.

— Ei, folosul vine el... Că ăi dela têrg sunt grei ca plumbul şi le trebue

sbierete nu glumă, ca boilor nărăviţî, mai dise unul.

— Păi, sĕ facem, décă e aşa, grăiră mai toţî.

— Da dumnéta Ióne, nu deschidî a gură? Că altă-dată a dumitale s'audea mai departe? îi grăi lui Ion ăl care începuse vorba.

Ion se scutură, ca din somn şi căută cu spaimă.

— Lăsaţi-l, vai de el, grăi unul, ca pe el l'a lovit şi mai rĕu afurisita de nevoie... He-hei! — oftă, Românul, — nicî vită 'n bătătura lui, nicî plug; de, cu mânile numai...

— Primarul! Écă primarul şi cu ăla... Se audi vorbă atuncî.

Ion se lăsă jos la rĕdăcina salcâmului, ca bătut de toţî sfinţiî.

Primarul, un ăla tinĕr, isteţ, Român voinic şi harnic, prinse-a mulţumi, că toţî îşî luau căciula la dênsul, şi trecŭ pe prispa primăriei.

După el, se strecură ăl furat, un Sêrb, că se vedea el după chip; cată sĕ fi fost vr'un grădinar de p'alocurea.

S'arăta sfios şi cam tremura.

întru combaterea lor, şi enunţă, că şi în viitor va lupta pe tóte terenele legale, ca aceste legi sĕ se casseze.

2) Biserica ortodoxă română numai acea căsĕtoriă o va considera de validă din punct de vedere bisericesc, care va fi încheiată după prescrisele bisericii, *) decĭ credincioşii şi *după introducerea căsĕtoriei civile vor trebui sĕ se supună căsĕtoriei bisericescĭ.*

3) Tóte căsĕtoriile, carĭ pe lângă actul civil nu vor fi încheiate şi după prescriptele canonice bisericescĭ, se declară de nevalide.

4) Pentru de a face o uşurare óre-care credincioşilor, se decide, că vestirile bisericescĭ pentru publicitate se reduc la una, ér licenţele se casséză.

5) Ca rebonificare pentru cassarea licenţelor, congresul decide, ca protopresbiterii sĕ se escontenteze cu anumite sume din partea eparchiilor.

6) Cu privire la divorţurĭ congresul decide, că ele se vor face tot în înţelesul canónelor, dér procedura matrimonială are sĕ se uşureze şi sĕ se simplifice, şi astfel regulamentul de divorţ se va lua la o revisiă.

7) După introducerea matriculelor civile, biserica va continua a-şĭ conduce matriculele sale după dispoziţiile de până acum, cu tótă esactitatea, carĭ vor servi ca controlă faţă de matriculele civile.

În fine consistorul metropolitan se însărcinéză a face o instrucţiă detaiată la timpul sĕu referitóre la punerea în lucrare a celor decise.

Cu aceste şedinţa s'a încheiat.

Şedinţa VIII. În şedinţa VIII de Sâmbătă după amédĭ a venit la ordinea ḑilei referada comisiei scolare asupra raportului consistorului metropolitan, referitor la regularea salarielor învĕţătorescĭ. Aci amintim, că colecta întreprinsă, în urma dispoziţiei congresului dela 1892, a dat un resultat de *72,664 fl. 78 cr.*

Congresul a luat apoi mai multe decisiunĭ salutare pentru ajutorarea scólelor. S'a hotărît sĕ se continueze colectele şi pe viitor. La împărţirea ajutórelor se recomandă Consistoriului a avé în vedere scólele mai espuse.

În *şedinţa IX*, care s'a ţinut Duminecă 14 (26) Maiŭ, biroul a raportat, că deputaţii Mihail *Veliciu* şi *Suciu* până acum nu şĭ-au cerut concediu, nicĭ nu şĭ-au scusat absenţa. Congresul justifică absenţa, considerând, că cei doi deputaţi se află închişĭ în Vaţ şi nu pot coresponda liber.

Cu privire la afacerile înfiinţării a *două eparchiĭ nouĕ*, comisiunea respectivă propune, ca Consistorul metropolitan, pe basa datelor autentice, sĕ facă un proiect detaiat referitor la două, respective trei eparchii şi aceste proiecte sĕ le aştérnă sinódelor eparchiale şi în urmă Congresului.

In *şedinţa X* şi cea din urmă s'au raportat şi resolvat tóte cestiunile rĕmase încă pendente.

Cea dintâiu a fost verificarea deputaţilor Iosif *Gáll* şi *Beleş*. Congresul a hotărît ca acéstă cestiune sĕ se ţină de-ocamdată în suspens şi Sinodul episcopesc al provinciei metropolitane este rugat a-se pronunţa, pe basele cononice ale disciplinei bisericescĭ, décă acestĭ doi membri ai bisericei sunt orĭ nu vinovaţĭ de vĕtămarea principiilor şi a disciplinei bisericescĭ.

A urmat apoi alegerea de asesorĭ în locurile vacante în Consistorul metropolitan. Apoi s'a discutat asupra cestiunei despărţirilor hierarchice dintre Românĭ şi Sêrbĭ. S'a încins o discuţie mai lungă, la care a luat parte episcopul *Meţianu*, episcopul *Popea* şi deputatul *Babeş*. Congresul, în urmă, n'a primit propunerea comisiunei de a-se desfiinţa delegaţiunea însărcinată cu causa acestor despărţirĭ.

S'a trecut apoi la „cestiunea regulamentului pentru regularea învĕţămêntului în Metropolie". Raportorul acestei comisiunĭ a fost deputatul *Lengeru*. Comisiunea a propus şi Congresul a primit, sĕ se facă un nou proiect, ér partea administrativă sĕ fiă primită en bloc şi sĕ se introducă cu începutul lui Septemvre.

S'a cetit mai departe raportul cu privire la fundaţiunea *Gozsdu*, s'au votat spesele biroului, apoi Metropolitul a închis Congresul.

*) In telegrama publicată în N-rul de Duminecă al „Gazetei" s'a străcurat din greşélă cuvêntul *civilă*, în loc de *bisericéscă*. — *Raport.*

SCIRILE ḐILEI.

— 20 Mai.

Aniversarea ḑilei de 13/25 Mai. Din Bucurescĭ se scrie, că Sâmbăta trecută séra s'a ţinut în sala „Dacia" un banchet al studenţilor universitarĭ, arangiat de comitetul naţional studenţesc pentru aniversarea tristei ḑile de 13/25 Mai, când s'a împlinit un an dela cetirea sentinţei în procesul Memorandului. La acest banchet au luat parte ca la 200 de studenţĭ şi un însĕmnat numĕr de delegaţĭ ai secţiei Bucurescĭ pentru congresul Ligei. Printre participanţĭ se afla şi distinsul publicist şi filoromân d-l Roberto *Fava*, care se află în Bucurescĭ de mult timp pentru-ca sĕ studieze şi cunóscă bine starea Românilor.

—o—

„Scrisóre deschisă către regele". Inainte cu câte-va lunĭ fusese osêndit ḑiaristul Caspar A. Zarándy la un an închisóre de stat, deórece îndată după mórtea lui Kossuth el publică sub titlul de mai sus în ḑiarul „Olvasd" un articol, în care procurorul de stat află vĕtămare de Majestate. Curia reg. cassă însĕ sentinţa tribunalului din motivul, că juraţii la întrebarea, că conţine articolul laesa de Majestate, votară 6 cu „da" şi 6 cu „nu", ér la întrebarea, că vinovat e Zarándy, votară 7 contra, şi 5 pentru; ast-fel decĭ a fost contradicere în rĕspunsurile date la întrebărĭ. Alaltăerĭ s'a pertractat din nou procesul de pressă. Juraţii însĕ votară în favorul lui Zarándy cu 8 contra a 4 voturĭ, şi astfel tribunalul *achită* pe acusat.— Óre cu un Român în casul acesta ce s'ar fi întêmplat?

—o—

Nunciul Agliardi, după cum se anunţă din Roma, este aşteptat acolo în luna viitóre pentru de-a raporta Papei. Se ḑice, că îndată dup'aceea va urma numirea lui de cardinal şi va fi chiămat din Viena. A fost chiar bine venită pentru acest schimb mórtea subită a cardinalului Ruffo Scillai.

—o—

Alegerea de primar al Vienei. La alegerea de primar al Vienei, — după două votărĭ fără resultat, — la a treia votare Dr. *Lueger* a întrunit 70, *Boschan* 1, Billing 1 vot, ér 58 inşĭ au votat cu bile albe. După publicarea resultatului, Dr. Lueger a declarat, că nu primesce alegerea. S'a ordonat decĭ pentru a patra-óră o nouă votare. La acésta se constată, că Dr. Lueger întrunise 65, Boschan 1, Billing 1 vot, şi 19 bile albe. Ceialalţĭ consilierĭ comunalĭ au declarat, că nu iau parte activă la alegere. După acestea viceprimarul Dr. Lueger a declarat şedinţa de închisă. Procsima şedinţă e ficsată pe adĭ, cu aceeaşĭ ordine de ḑi. Cât timp a ţinut alegerea, străḑile de lângă magistrat şi parlament erau îndesuite de popor. Toţĭ aveau câte o garófă la butonieră, — insigniile social-creştinilor. Când au audit resultatul alegerei a treia, au erupt în teribile strigăte de bucuriă, în cât se cutremurau zidirile din apropiere. Nu audiai alta, de cât *„Hoch Lueger"* şi *„jos cu Jidanii"*.

—o—

Canonicul Lauran mare ispravnic. Se scrie din Oradea-mare, că marele ispravnic *Lavran*, canonic, a intentat proces de pressă fóiei umoristice *„Vulturul"* din Oradea-mare, pentru-că acesta a „cutezat" sĕ satiriseze purtarea siugarnică şi scandalósă a „patriotic"-ului martor în procesul „atentatului" dela Bocsig.

—o—

Introducerea legilor politice-bisericescĭ. După-cum aflăm dintr'o scire a lui „Neue Freie Presse" de alaltă-séră, primită din Budapesta, ministrul de culte şi intrucţiune publică, Dr. Wlassics, şi-a terminat deja ordinaţiunea privitóre la esecutarea legei despre religiunea copiilor, sancţionată deja. Acéstă lege, dimpreună cu celelalte legĭ politice-bisericescĭ, va intra în vigóre cu 1-a Octomvre a. c. şi tot atuncĭ se va scóte din vigóre ordinaţiunea lui Csaky privitóre la botezul copiilor.

Societatea „Tinerimea Română" din Bucurescĭ îşĭ va serba Duminecă, în 28 Mai v. c., în noul palat al Ateneului, a XVIII-a aniversare a sa. Serbarea se va deschide de preşedintele societăţei, Nicolae S. *Dumitrescu*, printr'o cuvêntare, în care se va arĕta scopul şi mersul Societăţei, după care D. Ştefan V. *Nanu* va vorbi despre *Studiul limbei Române*, şi în urmă se va face *împărţirea premiilor pentru studiu şi lucru manual* la elevii şi elevele învĕţămêntului primar, carĭ s'au distins la concursul ţinut de societate în anul acesta.

—o—

Un timbru poştal internaţional. Se ḑice, că guvernul german voesce a propune statelor europene emisiunea unui timbru poştal internaţional. Acest timbru va conţiné numele tuturor localităţilor unde valórea sa va fi recunoscută, precum şi un tablou, dând acea valóre în monedă fiă-cărei localităţĭ. Se crede, că câte-va din naţiunile europene vor adopta acest sistem; în consecinţă jurnalele americane afirmă, că se póte fórte bine crede, că Statele-Unite vor cere a întra în acest aranjament.

—o—

Carte populară. Împĕratul Germaniei, a însărcinat pe profesorul Lindner, dela universitatea din Halle, sĕ scrie istoria populară a rĕsboiului din 1870. Volumul va fi tras în 100,000 de esemplare şi va fi vêndut fórte eftin; va apare la 1 Septemvre viitor. Împĕratul a hotărît singur planul, pe care autorul va trebui sĕ-l urmeze. Óre pentru copii Românilor n'ar fi bine şi n'ar trebui scrisă istoria rĕsboiului cu Turcii?

A doua adunare generală

a despărţĕmêntului I al Reuniunei învĕţătorilor români gr. or. din Districtul Braşovului, pe anul 1895.

Acéstă adunare s'a ţinut la 12 Maiŭ v. c. într'una din clasele de fetiţe dela şcólele centrale române din Braşov. Cu ocasia de faţă mĕ voiŭ mărgini a releva numai momentele mai marcante din şedinţa acestei adunărĭ.

1) Precis la 10 óre a. m. preşedintele Despărţĕmêntului, d-l *George Ludu*, deschide adunarea printr'o vorbire acomodată, în care se accentuéză mai ales iubirea, care trebue sĕ-i caracteriseze pe învĕţătorĭ şi sĕ le fiă stéua conducĕtóre în greua lor misiune.

2) După cetirea apelului nominal, la care rĕspund un numĕr destul de mare de membri, d-l *Ştefan Popoviciu*, învĕţător la şcólele primare de fetiţe din loc, cetesce, ca referent, raportul comisiunei alese în adunarea generală trecută a despărţĕmêntului reuniunei spre a raporta asupra lucrărilor intrate asupra temei: *„Carĭ sunt manualele cele mai acomodabile din studiul religiunei spre a se pute folosi cu succes în şcóla poporală?"* Din raportul acesta reese, că nicĭ unul din manualele esistente de religiune nu corĕspunde scopului, afară de istoria bisericéscă de Ilarion Puşcariu. Din causa acésta comisiunea propune a-se însărcina comitetul central, sĕ recomande adunării generale viitóre a reuniunei, ca sĕ

Primarul îi spuse sĕ între în primăria.

Écă veniră notarul, ajutorul şi vr'o trei conţilii. Trecură şi dênşii lângă primar.

Sórele se uita în restimpurĭ dintre norĭ la mulţimea nevoiaşă, par'-c'ar fi vrut sĕ le dea inimă şi sĕ le lumineze cugetele. Par'-c'ar fi vrut sĕ le spuie, că nimenĭ nu stăpânesce cu desĕvârşire şi nu face cum îi voia lui; că el, sóre, mult ar fi dorit sĕ le usuce mai repede ogórele, sĕ le dea avênt la muncă, dér că norii nu-i da pas nicĭ lui, sóre, putere de viéţă... Nădejde însĕ purcedea din radele lui furişate, că nădejdea mai înfiripéză sufletul.

Nădejde, lume novoiaşă, nădejde!

— Pai, ia ascultaţĭ, încêpŭ primarul, după ce unul, doi, grăiră în chestie.

Bine e sĕ facem şi cum ḑiceţĭ: Că am fost aseră la Curte, aşa, dela mine, sĕ vĕd ce ḑice boierul. Şi décă 'i-am spus, că precum că sĕ prăpădesce lumea 'n sat, că nu mai avem ce vinde...

— Aşa-i, aşa-i... p[illegible]le nóstre...

— Écă ce mĭ-a ḑis boerul; că nu póte sĕ dea porumb, fiind-că décă nu e vreme de muncă, ce-o sĕ dea când o începe munca? Şi dumnealui însĕ m'a povĕţuit sĕ dăm jalbă la Bucurescĭ, că se svonesce, ci-că, de p'acolo, că precum-că „gobernul" o sĕ cumpere dela „propietarĭ" porumb, o sĕ îl împartă pe la noi la sate... O fi, n'o fi, bine ar fi sĕ fiă; ér noi sĕ scrim petiţiă şi mĕ reped eu cu vr'o câţĭ-va fruntaşĭ sĕ dăm.

— He-hei, da pân' la mila „gobernului", ce mâncăm! strigă cu desnădejde un bĕtrân; îi tremura barba a albă şi îngălbenită ca lâna, îi tremura, săracu, glasul, şi abia'l ţineau piciórele, lângă toiagul, pe care se sprijinea gârbovit.

— Hai la curte cu toţiĭ, încaltea sĕ murim la uşa boerului... că déc'om muri, cu greu o sĕ găsescă braţe p'în alte părţĭ, grăi un Român.

— Staţĭ sĕ facem tréba cu rost. Uite sĕ scriu hârtia şi s'o iscăliţĭ cu toţii. Pe urmă om mai vedea, ḑise primarul.

— Iscălim! iscălim! strigară cu toţii.

Când sĕ între primarul înlăuntru, dădu cu ochiĭ de Sêrbul, care sta ghemuit pe o laviţă.

— Ascultă creştine, îi grăi încet primarul. Cam fă-te a eşi pe prispă şi a te vîrî p'între Românĭ, că tot satul e acum strîns. Póte-i zări pe ăl cu pricina. Numai îţĭ mai spui odată, că n'a fost din sat dela noi, păcĕtosul ăla, n'a fost.

Românii se cam dăduseră de-o parte şi făcuseră un fel de ghirlandă de jur împrejurul curţei. Stăteau pe vine şi răcăiau în pĕmênt, aşa ca sĕ-'şĭ facă de lucru, în nescire.

Sêrbul se cam îndemnă spre uşă şi nu'ş cum aruncă ochii, că întâi pe Ion Tăbără mi'l zări, rĕḑĕmat de salcâm şi ascultând par'că la vr'o doi, trei carĭ grăiau lângă dênsul.

I-se năluci lui, că la drept vorbind, bine, bine drept nu-i prinsese chipul, — orĭ era chiar ăla, care mai era sĕ-l trimĕtă pe alaltă lume? Se frecă niţel la ochĭ, şi cam cu frică, păşi pe prispă.

Éc' atuncĭ, pe când Sêrbul se uita ţintă la Ion, ăsta ridică ochii într'acolo şi rĕmase cu ei ţintă la Sêrb.

Din ochiĭ şi ai unuia şi ai altuia pornea, ca pe un fir nevĕḑut, un fel de văpae, care'i ardea la faţă. Sêrbul, mai sĕ se repĕdă la Ion, Ion mai sĕ se ridice şi sĕ fugă.

Cum sĕ se arate el vinovat în ochiĭ satului, care'l scia cinstit şi vrednic? Aşi, nu; chiar décă o veni Sêrbul la el, o sĕ se facă n'aude, n'avede — şi pe urmă, ce? Satul adecă n'o sĕ-i ia partea?

Pe urmă s'o duce el la primar sĕ-i spue cum şi ce fel, ca numai primarul sĕ scie şi sĕ-'l ierte. Atuncĭ i-s'o ridica de pe inimă greutatea pĕcatului.

Sêrbul s'apropiă de odată de Ion şi'l apucă de umĕr.

— Dumnéta eştĭ, te cunosc...

Lui Ion îi trecŭ un fior p'în trup, însĕ nu se dădu. Prinse a ridica la Sêrb nisce ochĭ plinĭ de nedumerire.

— Mĕ cunoscĭ dumnéta pe mine? Ei, şi décă m'ai cunósce, adecă cum vine asta? ca ce-ar ieşi din asta? grăi Ion cu linişte.

Sêrbul luă mâna de pe umĕrul lui Ion şi stătu sfios.

Însĕ nuş'ce, din suflet, îi spunea, că ăsta era vinovatul. Iĭ cam trecea pe dinatea ochilor, ca p'în céţă, un trup de om aidoma ăstuia.

Nenorocul lui Ion sĕ scóle atuncĭ de jos, odată cu Românii de lângă el.

Sêrbului i-se lămuri şi mai bine, că adecă tot cam aşa de 'nalt şi de subţiratic era şi ăla, şi mi-l apucă de un braţ.

escrie trei premii din fondul reuniunei de câte 100 fl. pentru trei manuale de religiune, carĭ sĕ cuprindă întreg materialul prescris din studiul religiunei în şcólele poporale. Adunarea, după unele desbaterĭ serióse, primesce propunerea comisiunei.

3) Urmézā la ordinea dilei raportul comisiunei asupra temei: *„Carĭ ar fi manualele cele mai bune din învĕţămêntul limbei materne spre a se puté folosi în şcólele nóstre poporale?“* Referentul acestei comisiunĭ, d-l *V. Muntean*, învĕţ. în Satulung, raportézā, că între abecedare cele mai bune sunt: *Abecedarul prietinilor şcólei*, Abecedarul de *V. Petri, de I. Popescu şi D. Dogar.* Dintre cărţile de cetire se recomandă: *A doua carte de cetire de Prietenii şcólei*, şi se esprimă dorinţa, ca Prietenii sĕ scótă cât mai curênd la lumină şi cartea a treia de cetire, respective complectarea cursului întreg, prin ce Abecedarul şi A doua carte de cetire ar câştiga o importanţă şi mai mare*). După acestea se recomandă *Cartea de cetire de Z. Boiu*, partea I., *Legendarul* de V. *Petri*, A doua *Carte de cetire* de *I. Popescu* pentru cursurile ultime şi *Carte de cetire* de *Ion Pop-Reteganul*, pentru şcóla de repetiţiă şi de adulţĭ. Dintre gramaticĭ se recomandă: *Gramatica limbei române* de *I. Dariu*, cu dorinţa, de a-se scóte la lumină şi cursul al doilea spre a fi completă, căcĭ numai atuncĭ s'ar puté folosi cu succes**). Ca mai puţin ducĕtóre la scop se recomandă Gramaticile de Ilariu *Puşcariu* şi de *Maxim*.

După unele desbaterĭ adunarea încredinţézā lucrarea comisiunei comitetului central al reuniunei spre a raporta în adunarea generală viitóre, în care se va lua apoi decisiunea finală asupra acestei teme, după ce adecă se vor fi vĕdut părerile şi din celelalte douĕ despărţĕminte ale reuniunei.

4) După o mică pausă, redeschidêndu-se şedinţa, se pune la ordinea dilei raportul comisiunei asupra *materialului, distribuirii lui pe clase, şi modul de predare din limba maghiară în şcólele nóstre.* După cetirea raportului prin d-l *N. Lepedeanu*, învĕţ. în Bacĭfalĕu (Săcele), lucrarea sĕ predă comitetului central spre a raporta despre ea în adunarea generală viitóre luând de basă şi lucrările celorlalte despărţĕminte. Aci d-l I. Vătăşan, învĕţ. în Braşov, propune a-se introduce cărţile de limba maghiară de *Koós şi Goldiş.* Adunarea neaflând la loc propunerea acésta, trece peste ea la ordinea dilei.

5) Se pune la ordinea dilei raportul comisiunei asupra momentuósei teme: *„Uniformitatea în terminologia limbei materne“.* Asupra acestei teme raportézā d-l *I. Dariu.* Raportul acestei comisiunĭ, după câte-va micĭ desbaterĭ, încă se primesce şi se predă apoi comitetului central, ca conform usului de până aci sĕ raporteze în adunarea generală viitóre, după ce va fi luat în considerare şi părerile din celelalte despărţĕminte.

Cu acestea adunarea se încheiă. Cu deosebită satisfacţiune observ, că membrii acestui despărţĕmênt desvóltă fórte mare activitate în folosul şi înaintarea reuniunei şi cercetézā adunările cu deosebit interes şi zel.

Un participant.

*) Aflăm, că *Prietenii şcólei* tipăresc deja şi partea a III din cartea de cetire aşa, că cu începutul anului şcolar viitor cartea va fi gata, spre a-se puté folosi. *Red.*

**) După cum ni-se spune, d-l *I. Dariu*, avênd de mult gata şi cursul al doilea de Gramatică, a şi luat mĕsurĭ spre a-se tipări în timpul cel mai scurt. — *Red.*

Conferenţa interparlamentară.

In anul acesta se va ţiné în Bruxella (Belgia) conferenţa interparlamentară. Foile unguresci au lăţit tot felul de minciunĭ despre o pretinsă păşire duşmănósă a Românilor contra Maghiarilor. D-l V. A. *Urechiă* a trimis decĭ senatorilor şi deputaţilor românĭ, carĭ fac parte din conferenţa acésta, următórea adresă:

Bucurescĭ, 16 Maiu 1895.

Domnule coleg!

Jurnalele unguresci ale dilei sunt pline de informaţiunĭ, care de care mai bătĕtóre la ochĭ cu referenţă la proxima conferenţă interparlamentară ce este sĕ se ţină la Bruxela.

Colegul nostru d-l Pázmándy, prestându-ne tot felul de intenţiunĭ neamice şi fantastice, îndémnă grupul parlamentar maghiar sĕ mérgă la Bruxela în numĕr mare, ca sĕ lupte în contra unei pretinse decisiunĭ ce am fi luat noi grupul român, de a duce în conferenţa interparlamentară chestiunea română, dér mai ales pentru a dobândi, de astă-dată, victoria contra Românilor, obţinênd votul ca conferenţa interparlamentară din anul 1896 sĕ se ţină la Budapesta cu ocasiunea sĕrbării mileniului unguresc.

Este absolută necesitate, ca grupul parlamentar românesc sĕ se întrunéscă de urgenţă spre a lua o decisiune faţă cu manoperele grupului maghiar. Ar fi fórte nepotrivit, că după-ce în 1894 representanţa nóstră în conferenţa interparlamentară dela Haaga 'şĭ-a făcut atât de românesce datoria, în anul acesta sĕ lipsim cu toţii dela post.

Nu mĕ îndoesc, că apreţiaţi ca şi mine gravitatea situaţiunii şi că dér' veţĭ face sacrificiu de a vĕ afla la Bucurescĭ în diua de 22 Mai, când în localul Ligei (Strada Nouĕ nr. 6) la órele 3 p. m., vom avé sĕ ne întrunim ca grup interparlamentar român, pentru a ne înţelege asupra acţiunii nóstre în conferenţa interparlamentară dela Bruxela 1895.

Vĕ rog mult sĕ nu lipsiţĭ, căcĭ asupra umerilor noştri apasă rĕspunderea mare faţă cu naţiunea română.

Primiţĭ, vĕ rog, domnule coleg, asigurarea deosebitei mele consideraţiunĭ.

Preşedintele grupului:
V. A. Urechiă.

Cestiunea „mai multor învĕţătorĭ Sĕlăgenĭ“.

Domnule Redactor! In nr. 71 din a. c. al preţuitei nóstre „Gazete“, „mai mulţĭ învĕţătorĭ sĕlăgenĭ“ ridică o grea acusă în potriva *tuturor* preoţilor românĭ din Sĕlagiu îndeobşte, ca în potriva tot atâtor directorĭ ai şcólelor române şi în acest chip şi în potriva preoţilor românĭ din tractul potopopesc al Eriului (comit. Sĕlagiŭ).

Cu mult respect subscrisul, încredinţat fiind spre acésta din partea conferinţei de primăvéră a preoţilor românĭ din tractul protopopesc al Eriului, vin a ruga pe Domnul Redactor al valorosului nostru diar „Gazeta Transilvaniei“, sĕ binevoéscă a da loc următorului *protest*:

Considerând, că acei „mai mulţĭ învĕţătorĭ sĕlăgenĭ“ nu aduc nicĭ o probă, că cei ce stau în fruntea şcólelor nóstre (adecă preoţii) comit nedreptăţĭ şi iregularităţĭ, orĭ că le tolerézā şi că stau într'o nepăsare maliţiósă, ci tóte aceste acuse cu prea puţină lipsă de respect le aruncă în faţa *întregului* cler român din Sĕlagiu, apucându-le din vênt şi nimic adeverind....

Considerând, că d-nii „mai mulţĭ învĕţătorĭ sĕlăgenĭ“ ne aruncă în faţă, că suntem *toţĭ*, decĭ fără escepţiune, — căcĭ escepţiunea, ce-o fac cu Părintele vicar al Sĕlagiului încă şi mai mult îl acusă — indolenţĭ şi indiferenţĭ, fără ca sĕ spună cine anume, când şi unde, căcĭ chiar toţĭ nu-i cu putinţă; chiar décă regulă ar fi, şi regula are escepţiunĭ;

Considerând, că acei „mai mulţĭ învĕţătorĭ sĕlăgenĭ“ cer tuturor directorilor şcolarĭ din Sĕlagiu, ca „cel puţin sĕ-i guverneze cu cuvenită bunăvoinţă, interesare de causă şi echitate, fără ca sĕ spună, carĭ sunt acei preoţĭ ca directorĭ şcolarĭ, carĭ nu lucră în ăst chip;

Considerând, că d-nii „mai mulţĭ învĕţătorĭ sĕlăgenĭ“ nu specifică, că anume, carĭ descălĭ sunt scurtaţĭ în competinţele lor statorite şi carĭ aceia, carĭ, desvoltând mai mult zĕl întru crescerea poporală, sunt ameninţaţĭ cu destituire din diregĕtoriă;

Considerând, că cu prilejul adunării filiale a Reuniunei învĕţătorilor românĭ sĕlăgenĭ ţinută la 1 (13) Maiŭ c. în Acâşĭ d-nii învĕţătorĭ din tractul protopopesc al Eriului, fiind de faţă toţĭ şi întrebaţĭ fiind de părintele Gregoriu Pop, adm. protop., că consimţesc cu cele publicate în nrul 71 al „Gazetei“ sub titlul de „Cestiunĭ şcolare în Sĕlagiŭ“, cu toţii au dat rĕspuns *unanim*, că *nu consimţesc*, ér unul dintre d-nii învĕţătorĭ, de-altfeliu tinĕr şi încă şi cualificat, a aflat cu cale a adauge, *că nicĭ tatăl-sĕu n'a fost mai bun, de cum este preotul sĕu;*

Şi în sfîrşit considerând, că acei „mai mulţĭ învĕţătorĭ sĕlăgenĭ“ se ascund sub masca anonimităţii, din care causă noi, preoţii sĕlăgenĭ, nu scim cu cine avem de a face, improşcându-ne anonimii fără sfielă:

Clerul tractului protopopesc al Eriului, adunat în conferinţa preoţéscă de primăvéră, ţinută în Acâşĭ la 7 (19) Maiŭ c. *respinge cu totă hotărîrea calumniile ridicate de „mai mulţĭ învĕţătorĭ sĕlăgenĭ“ în potriva întregului cler din Sĕlagiŭ*, de-apururea consciu de cele ce are de făcut faţă de causa învĕţămêntului poporului român şi chiar şi faţă de acei „mai mulţĭ învĕţătorĭ sĕlăgienĭ“.

Atâta de-ocamdată! Décă însĕ vom fi necesitaţĭ şi mai mult!

Daţi-mĭ voiă însĕ, d-lor „mai mulţĭ învĕţătorĭ sĕlăgienĭ“, a vĕ recomanda cu cuvenitul respect, sĕ nu mai urmaţĭ, căcĭ aprópe sigur este, că cele următóre unora (onóre escepţiunilor) nu multă cinste o sĕ le facă. Şi chiar acuma nu, când atât de imperiósă lipsă este de solidaritate naţională!

De-altfel primiţĭ, D-le Redactor, espresiunea deosebitei mele stime şi consideraţiunĭ, ce vĕ păstrez.

Acâşĭ (Sĕlagiŭ), 12 (24) Maiŭ 1895.

Preotul Bălibanu,
notar ad hoc al conf Preoţilor românĭ din tractul prot. al Eriului.

P. S. Intre cei „mai mulţĭ învĕţătorĭ sĕlăgenĭ“ sunt óre a-se înţelege şi: Nicolae *Pop* din Hidig, Dimitrie *Pop* din Chegea şi Traian *Hueti* din Bobota, cărora ministrul maghiar abia în dilele trecute li-a dăruit câte 50 fl. pentru „meritul“, ce-l au cu propunerea limbei maghiare? Orĭ dóră d-nii „mai mulţĭ învĕţătorĭ sĕlăgienĭ“ de acum înainte vor fi învredniciţĭ de aceştĭ banĭ, avênd mai multe cu un „merit“?

Bălibanu.

Cum se fac la noi comassările.

Bucerdea vinósă, Mai 1895.

In 1894 s'a făcut comassare pe teritorul cel mai mare şi mai bun al Bucerdii Vinóse. O altă parte de hotar mai slabă, (horăiţĭ, rĕzóre, părae, spinĭ, petrişurĭ etc.) a rĕmas sĕ se comasseze în primăvéra acestui an.

Locurile, care cum le brăzda inginerul, le şi da în primire respectivilor proprietarĭ. Aceştia, cu unele escepţiunĭ, le-au şi arat şi sĕmĕnat parte în tómnă cu grâu şi parte acum în primă-véră cu cucuruz şi măzăriche.

Lucrul principal este: cum s'a făcut împărţirea locurilor? Inainte însĕ de-a spune cum s'a ţinut *dreptatea* la împărţirea locurilor, fiă-mĭ permis, spre mai bună în-

---

— Dumnéta m'ai strîns de gât şi mi-ai luat punga, grăì el...

— Ce tot are ăsta cu tine, Ióne? grăì unul din Românii ăia.

— Păi, sciu eu, ci-că l'am strîns de gât şi 'i-am luat punga... Ia fugĭ încolo, creştine, orĭ nu ţi-e a bine?

— Ba nu, d-ta eştĭ... Vin-o la primar sĕ te caute, şi începù sĕ-l tragă de braţ.

Ion se smuci; Sêrbu prinse a-se agăţa de dênsul, — şi atuncĭ săriră câţĭ-va Românĭ şi mi'l îmbrânciră pe Sêrb până cine scie unde.

— Du-te dracului rebegitule... — Ion sĕ fure? Ion sĕ strîngă de gât! — Uite al dracului lighiónă, vré sĕ vîre în năpaste om nevinovat...

Atuncĭ écă primarul, că se ivi şi începù sĕ-i cheme la iscălit.

Sêrbul se aşedà la póртă. Nu-'l îndemna inima sĕ-şĭ vadă de drum.

V.

Care cum trăgea cu degetul pe hârtiă, orĭ care cum iscălia cu mâna lui, décă scia carte, eşia în curte.

Acolo sĕ lua cu alţĭ trei, patru, făcea un pâlc şi o pornea pe şosea.

Décă te uitai din capĕt şi până într'o depărtare dréptă de un chilometru, vedeai numai pâlcurĭ, pâlcurĭ ca Dumineca când iese lumea dela biserică.

Toţĭ se duceau la cârciumă, numai Ion o pornì acasă, ca de acolo sĕ se ducă apoi la părintele Dionisie, precum ca sĕ vadă la ce-o sĕ-l puie sĕ muncéscă.

Nu luà sémă Sêrbului, care'l pândea cu ochii ca un vulpoi şi care se şi mişcà d'a furişatele în urmă-i.

Sêrbul se opri în dreptul unei fântânĭ, ca sĕ aştepte până ce Ion s'o mai depărta.

Il vĕdù după vr'o câţĭ-va paşĭ, că întră într'o curte.

— Acolo şéde, îşĭ grăì Sêrbul.

Acu, luptă pe el, décă sĕ se ducă după Român, orĭ décă sĕ pândéscă până ce s'o porni de acasă, şi el atuncĭ sĕ între şi sĕ-i sperié muierea; fiind-că i-se înfipsese aşa în gând, că ăla era cu pricina. E ciudat cu cugetul, când sĕ pornesce într'un fel; vrei sĕ scapĭ de prigonirea lui vrăşmăşéscă, şi de ce dai sĕ fugĭ de el, mai tare te prinde şi te sfredelesce.

Sêrbul n'aşteptà multă vreme, că écă Ion eşi sĕ se ducă la părintele Dionisie; nicĭ n'avù vreme măcar sĕ se pitéscă, fiind-că Ion o luà de partea cea-l'altă.

De cum coti Românul şi nu se mai vĕdù, fuga Sêrboteiu, fuga şi întrà în curtea lui Ion; apoi, nicĭ una nicĭ douĕ, deschise uşa casei.

Marina când vĕdù om strein, eşi în tindă.

— Da pe cine cauţĭ la noi, omule? întrebà dênsa fórte mirată.

— Românul d-tale era sĕ mĕ omóre aséră şi 'mĭ-a luat punga; 'i-am dat de urmă şi dênsul, ca sĕ nu-'l dau de gol, m'a trimes la dumnéta sĕ-mĭ dai punga cu paralele, grăì Sêrbul repede.

Muierea, cu tóte că'l ascultase plină de fiorĭ, necredĕtóre de fire, îşĭ închipuì repede, că multe viclenii se întêmplă pe lume, şi décă sfîrşi Sêrbul, îi grăì cu suflet nevinovat şi mirat de aşa ciudăţeniă.

— Orĭ eştĭ bĕut, creştine? de ce pungă vorbescĭ dumnéta? Omul meu sĕ omóre Român la drum şi sĕ'l despóie? Hai te cară d'aci, orĭ pui mână pe cobiliţă!

Sêrbul cătà o clipă la dênsa cam uluit... Ce dracul! Pe semne nu nemerise! Gândul lui însĕ nu'l lăsa... D'aia, grăì:

— Ia nu te face viclénă, leică... Décă 'ţĭ spui eu, că omul d-tale m'a trimes... L'am cunoscut mai adineaurĭ la primăriă, m'am luat după el, şi uite chiar acum când a ieşit d'acasă, am vorbit cu el. Era sĕ-l dau în gura satului, dér fiind-că m'am învoit cu el sĕ viu sĕ'mĭ dai punga, dă-mi-o şi nu mai pui plângere la primăriă..:

— Atuncĭ de ce nu s'a întors cu d-ta, grăì Marina prindêndu-se...

— De ruşine, rĕspunse Sêrbul...

Marina sta la îndoială...

De-odată, écă Ion.

Sêrbul îşĭ întórse capul şi se făcù vînĕt; Ion rĕmase o clipă, ca de céră şi încremenit locului; muierea lui se uita nedumerită, când la unul, când la ălalalt.

Ion se resgândi-se, pe drum: de ce sĕ se ducă singur la părintele? Altă milă face ochilor şi sufletului un copil, şi chibzuise repede sĕ ia cu dênsul pe Gheorghiţă, că avea limbă deslegată, băiatul.

Şi écă în dreptul pragului, că i-se ivea Sêrbul, afurisitul!

Intr'o clipă, până într'atâta i-se iuţi

ţelegere, a mĕ folosi de asĕmĕnarea următóre:

La Bucerdea Vinósă, în ajunul Crăciunului, e obiceiul, că copii satului umblă după „Colăcei"; unii ómenî dau copiilor colăcei, alţii mere, pere, nucî, unii ómenî dau la fiă-care copil în mână, aşa că fiă-care copil îşî capĕtă partea lui; — şi aicî însĕ copii cei mai marî şi mai violenî fac înşelăciune, căcî décă pot trece pe de lăturî, vin de 2 şi de 3-orî la rênd şi aşa capĕtă îndoit şi întreit ca ceilalţî copii. Alţî ómenî, din contră, nu dau fiă-căruia copil în mână, ci, după-ce îi chiamă grămadă la un loc, le aruncă colăceii, merele, perele orî nucile între ei pe jos; astfel apoi pe întrecute, carî sunt mai marî, mai tarî, mai obrasnicî, mai neruşinaţî, împing şi trântesc pe alţii la o parte şi pe când ei adună 2—3 părţî, pe atuncî cei slăbuţî, ruşinoşî, smeriţî, modeştî, rĕmân orî cu prea puţin, orî cu nimic.

Tocmai aşa s'a întêmplat şi cu comassarea locurilor în Bucerdea; căcî pe când cei lacomî au căpĕtat mai mult decât au avut, pe atuncî altora li-s'a dat cu mult mai puţin, decât au avut, ér altora mai nimic.

Nedreptatea se póte fórte lămurit cunósce şi de-acolo, că înainte de comassare, tot omul, bogat şi sĕrac, era mulţămit cu locurile sale, multe puţine, câte avea; acum însĕ, după comassare, locurile parte mare n'au ajuns, ca sĕ capete fiă-care cât a avut, firesce proporţional cu classa pământului avut şi primit. Acum ce era de făcut?

Am ḑis mai sus, că hotarul cel bun s'a comassat, cel slab şi rĕu a rĕmas; aşa-déră negreşit pentru locul cel bun perdut era silit omul a primi şi din cel slab şi rĕu; dér apoi proprietarii acestor locurî slabe de unde sĕ-şî capete locurî? Din păşune! — da! adecă sĕ se apuce a rĕsturna la pietri, a curăţi spinî, a sparge cu sapele şi ciocanele la rezóre cu spinî, pietri, tufe etc. cu anii întregî, ca sĕ-şî pótă sĕmĕna şi ei ceva. Dér apoi păşiunea unde sĕ fiă? Unde sĕ-şî ţină bietul om nisce animale cu carî şi după carî trăesce şi se hrănesce?

Tênguirî, vaete, plângerî, lacrĕmî vĕrsau sĕracii şi vĕduvele pentru locurile lor pierdute, înghiţite şi contopite în tablele cele marî ale altora. Scurt vĕḑĕtorii au dus şi mult gunoiu pe tablele lor; pe lângă tótă priceperea, iscusinţa şi sciinţa, ei nu au credut, că acéstă comassare, prin care s'au făcut nedreptăţile cele mai strigătóre la cer, se va strica.

Poporul, în parte mare atât de năcăjit, a âmblat şi cercetat, că óre ce ar fi de făcut? Li-s'a spus de pricepĕtorî, că deóre-ce acea comassare nu e basată pe lege, ómenii pot sĕ-şî foloséscă locurile, pe carî le-au avut mai înainte fără frică.

Sĕrmanii ómenî păgubiţî se duseră fiă-care cu plugul la pământurile lor de mai 'nainte, le-au arat şi sĕmănat cu cucuruz, ca sĕ nu rĕmână fără nicî un fel de bucate.

Acum cei lacomî, cu tablele marî, nu sciau ce sĕ mai facă de nĕcăjiţî, ce erau... începură a înfrica poporul, că cei ce au stricat tablele date de inginer, vor da de mare nécaz; că va veni comisia asupra lor, că vor aduce cătane şi altele.

Sâmbătă în 6 (18) Maiu însĕ veni un jude r. din Alba-Iulia în comună şi a spus, spre cea mai mare bucuriă a ómenilor păgubiţî, că de óre-ce hotarul comasat şi tablele hotărîte *nu s'au dat judecătoresce în primire*, astfel până la altă comasare ómenii sĕ-şî folosĕscă locurile lor de mai 'nainte.

Aşa-déră d-l judecător nu a venit în comisiă pe spesele poporului, nicî ca sĕ aducă cătane pe poporul păgubit. Şi óre décă ar fi venit chiar şi cătane, asupra cui ar fi trebuit sĕ vină? asupra poporului asuprit şi păgubit, care a umblat pe calea legei sĕ-şî câştige drepturile sale, orî asupra acelora, carî *în mod nelegal* au primit locurile altora?...

Destul că comassarea în Bucerdea Vinósă de astă-dată s'a stricat, şi-a frânt gâtul.

Acum érăşî vor unii sĕ stăruéscă ca sĕ se facă cât mai grabnic altă comassare. Poporul însĕ în maioritate absolută nu doresce altă comassare şi va stărui, ca cei ce vor cere altă comassare, sé-o plătéscă, sĕ pórte ei tóte spesele.

De dreptatea, ce era sĕ se facă cu comassarea în Bucerdea, sĕ ne feréscă Dumneḑeu în viitor!

Un Bucerḑian.

Visita regelui Carol în scóla de oficerî.

Marţî, 16 Mai, la órele 10 diminéţa, M. S. Regele Carol, împreună cu A. S. R. Principele Moştenitor, însoţiţî de d. general Vlădescu, şeful Casei militare regale, şi de adjutantul de serviciu, au mers la scóla de oficerî din Bucurescî pentru a-o inspecta.

La sosire, Suveranul, precum şi A. S. R. Principele au fost întêmpinaţî de d. general Poenaru, ministru de resbel; d. general Arion, comandantul corpului II de armată, d-l general Lahovari şeful marelui stat-major, d. comandant al pieţei, şi de directorul scólei, care presentă Majestăţei Sale raportul de starea scólei, precum şi de tot personalul profesoral civil şi militar.

In curtea scólei se afla aşeḑată în liniă de bătae compania elevilor, cu drapel şi musică, avênd la flancul drept pe toţî oficerii instructorî şi profesorî.

M. S. Regele, după ce trecŭ pe dinaintea frontului în aclamaţiunile elevilor, a ordonat sĕ se esecute mânuirea armelor şi focurile pe douĕ şi patru rêndurî, după care dând ordin a-se înlocui oficerii instructorî ai companiei elevilor prin elevî, pentru a-se puté vedé mai bine gradul de instrucţiune al lor, ordonă sĕ se esecute diferite mişcărî din scóla de companiă, după care urmă defilarea.

Majestatea Sa merse apoi la manegiŭ, pentru a inspecta o repriză formată din elevii anului al 2-lea, secţia de cavaleriă, carî au esecutat mişcărî din scóla de echitaţiă în tóte aliurile şi săriturî de obstacole. De aci augustul Suveran, voind a constata progresele făcute de elevii acestei scóle dela cea din urmă inspecţiune, merse în diferitele sălî de studii şi puse elevilor din ambele clase mai multe cestiunî asupra cursurilor de artă militară, geografiă militară, fortificaţiă, artileriă şi studiul limbelor străine.

In urmă visită cu de-amĕruntul tóte localurile direcţiunei scólei, dormitórele elevilor, infirmeria, sala de mâncare, unde se găsiau toţî elevii, gustă din hrana lor, visită tóte mesele, binevoind a vorbi cu mai mulţî elevî.

Inainte de plecare, Suveranul recomandă din nou corpului profesoral sĕ pună tótă stăruinţa în aplicarea cursurilor, pentru ca partea practică sĕ mérgă în paralel cu cea teoretică. Apoi Augustul Suveran, mulţumit de progresele ce constată, ce necontenit face acest institut de educaţiune şi instrucţiune militară, arătă d-lui director al scólei, precum şi d-lor profesorî şi instructorî, înalta Sa satisfacţiune, ér la órele $12^1/_2$ s'a întors la Palat.

Noua lege telegrafo-poştală din România.

Conform legei votate în ultima sesiune a Corpurilor legiuitóre române, modificătóre unor dispoziţiunî din legea telegrafo-poştală şi cea telefonică, cu începere dela 20 Maiŭ (1 Iunie) curent, taxele-telegrafice interne vor fi cele următóre:

a) Taxarea telegramelor interne se va face ca şi acum, pe cuvênt; taxa unui cuvênt însĕ va fi numai de 5 banî, în loc de 8 cum este actualmente; deosebit de acéstă taxă se va mai percepe şi o supra-taxă de 25 banî de fiă-care telegramă, orî care ar fi numĕrul cuvintelor, menţinêndu-se şi taxa de 5 banî pentru chitanţa, ce este obligator a-se libera presentatorului din condica cu matcă. Tot aceste taxe se vor percepe şi pentru telegramele destinate loco. Telegramele destinate pentru străinĕtate se vor taxa, ca şi până acum.

b) Dela aceeaşî dată se vor admite la espedare prin ţéră cărţî de visită telegrafice. Taxa unei cărţî de visită telegrafică este numai de 25 banî, liberându-se presentatorului şi chitanţă din condica cu matcă fără altă taxă. Cărţile de visită telegrafice trebue sĕ pórte numai adresa, care trebue sĕ fiă cât posibil mai complectă, şi semnătura, fără nicî un text. Aceste cărţî de visită se vor primi numai pentru ḑilele următóre: Anul nou, 1 Ianuarie; S-tu Ioan, 6 Ianuarie; S-tu Gheorghe, 23 Aprilie; S-ţii Constantin şi Elena, 21 Maiŭ; S-ta Maria, 15 August; S-ta Maria, 8 Septemvre; S-tu Dumitru, 26 Octomvre; S-tu Mihail şi Gavril, 8 Noemvre; S-ta Ecaterina, 25 Noemvre; S-tu Nicolae, 6 Decemvre; S-tu Ştefan, 27 Decemvre.

Coresp. „Gaz. Trans."

Şomcuta-mare, Mai 1895.

Un esamen — model. Cu bucuriă şi mare satisfacţiă trebue sĕ numesc aşa esamenul şcólei române confes. de fetiţe din Şomcuta-mare, ţinut din causă ponderósă escepţionalminte la 19 Mai a. c. în presenţa unui mare public de inteligenţă şi popor şi presidat de protopopul tractual Ioan *Serb*.

D-nişóra învĕţătóre interimală *Elena Pop* a satisfăcut prea deplin aşteptărilor publicului, atât în privinţa progresului din studiele prescrise, cât şi a instruărei Românceţelor în economiă şi lucrurile de mână, aşa că pentru Românii acestui opid au fost o adevĕrată esposiţiă diferitele cusĕturî, ştergare, broderii etc. arangiate cu mult gust, carî împodobeau mesele şi jumĕtatea unui părete a salei de învĕţământ.

Nu numai Românii noştri, ci chiar şi streinii onoraţiorî au rĕmas plăcut frapaţî de rĕspunsurile esacte ale elevelor şi dibăcia gentilei învĕţătóre, care a trebuit sĕ pună multă ostenélă, avênd a se pregăti, ca privatistă şi dênsa la esamenul pentru al III-lea curs preparandial şi cel de cualificaţiune.

Asta a fost causa, că esamenul cu fetiţele s'a ţinut aşa de timpuriu, neputêndu-se amâna până la finea lui Iunie, când va fi esamenul în şcóla băeţilor.

Incheiând, gratulez încă odată D-nişórei Elena Pop, precum şi susţinĕtorilor şcólei române din Şomcuta-mare.

Un óspe.

HIGIENA.

Escesul fumatului.

Fumătoriî se pot împărţi în trei categoriî: 1) ómeniî tarî şi sănĕtoşî, carî pot sĕ întrebuinţeze tutun şi până la un punct óre-care, sĕ abuseze de el, fără vre-un pericol tocmai mare; 2) aceia, carî pot fuma cu moderaţiune fără a suferi mult, dér carî, abusând îşî fac rĕu; 3) aceia, pentru carî tutunul este periculos, carî nu'l pot întrebuinţa, fiă orî cât de puţin.

Se scie, că nicontina şi oleiul empyreumatic, carî se formézä din arderea tutunului, sunt douĕ substanţe primejdióse şi acestui oleiŭ se

---

sângele, până într'atâta i-se arătă de ucigaşă prigonirea Sêrbului, că sĕ şi repeḑi la dênsul şi'l apucă de gât şi'l frânse de ghenunchî la pĕmênt.

— Tot tu eştî! îi strigă Sêrbul şi începŭ sĕ se bată cu desnădejde, ca sĕ scape.

— Tot eu afurisitule! scrîşni Ion, afară din el, ameţit de furie, — tot eu.

Şi degetile lui uscate, ca nisce dinţî de fier, sĕ înfipseră adênc în gâtlejul Sêrbului. Ochii ăstuia se holbară şi ieşiră sticloşî din adêncătura lor, limba îi atârnă din gură afară plecată spre drépta, ca şi capul.

Când muierea se desmeteci puţin şi-i strigă:

— Ce facî Ióne!;

Şi când Ion îl lăsă pe bietul Sêrb, era târḑiu. Sêrbul se rostogoli móle de încheieturî şi greu ca plumbul: sĕ dusese din el sufletul.

Ion se plecă repede, înfricoşat, il sgâlţâi, cercă sĕ'l puie în picióre. De géba.

Atuncî, îi dădŭ drumul. Sêrbul pică pe brâncî şi se întinse puţin câte puţin, în vreme ce Ion căta la la dênsul têmpit, în vreme ce Marina căta la Ion mută de gróză şi împetrită. Afară linia era pustie; în odaia din stânga s'audiau copiii rîḑênd şi gâfâind de trîntă. Erau sătui şi veselî.

VI.

In unele primejdii marî sunt clipe de immărmurire, care nu ţin mult şi care nu te pierd fără întórcere. Lui Ion şi Marinei li-se limpeḑi de grabă dinaintea ochilor. Nu'şî mai ḑiseră, că ce-a făcut Ion e păcat greu; ci se uitară unul la altul cu pricepere de gând, mĕsurară cu mintea primejdia şi se vĕḑură cu putere în faţa ei.

— Unde'l aruncăm? fŭ a dintâiŭ vorbă a lui Ion, fără tremur în glas, ci numai c'o licărire ciudată în ochî.

— Sĕ'l ascundem în celar, Ióne, până deséră şi pe urmă în ăl puţ părăsit din curtea lui Tase...

— Acolo, fă? Dér décă l'or slei acuma c-o'ncepe munca, fiind-c'aşa audiî pe al de Tase....

— Da nu 'lor mai slei dênşii în vara asta, că făcură ómenii destule puţurî pe la rĕspântii.

— Acolo l'om arunca..

Sĕ plecă puţin asupra Sêrbului şi grăi întunecat:

— Bătu-mi-te-ar Dumneḑeu, lighióna dracului, că spre păcatele mele te-a făcut mĕ-ta şi mi-te-a trimes în cale... Nu lăsai dracului punga şi mai alergai după ea! Aşa-i, că acuma ţi-e mai bine? — Apucă'l Marino de picióre şi hai mai repede sĕ-l dosim, că uite, mi-se învĕluie la inimă, când mĕ uit la stêrvul lui...

Marina deschise uşa celarului şi o propti, apucă pe Sêrb de picióre, şi Ion de cap, şi'l târâră înăuntru, în vreme ce Gheorghiţă, băiatul lor, crăpă uşa dela odaie...

— Măicuţă, mie mi-e fóme.

— Intră înăuntru, afurisitule, îi strigă Ion, întorcêndu-şî capul.

Băiatul se făcŭ nevĕḑut în odaie.

— Lenuţo, grăi el surori-sa, tăicuţul şi măicuţa vîră în celar un sac plin...

O sĕ avem de mâncare.

— Aoleo! hai sĕ-i cerem mămăliguţă...

— Hai! Ţie 'ţi-e fóme.

— Păi cum! Ce d'aia 'ţi-e...?

Şi amêndoi crăpară uşa...

— Aşa, Marino, l'am pus bine până deséră... grăia tocmai atuncî Ion.

— Numai de nu ne-ar vedea nimenea de-séră.

Când ieşiră în tindă şi dară cu ochii de copii, rĕmaseră o clipă sfioşî.

— Da ce căutaţî voi în uşă, afurisiţilor!

— Păi, ne e fóme, grăiră amêndoi...

— N'am ce vĕ da... ḑise Marina.

— Da, par'că n'am vĕḑut noi, că duceaţî amêndoi un sac în celar....

Ion şi Marina cătară unul la altul...

— Bine, las'că vĕ dă maica, grăi Marina.

— Dă-le nevastă, eu m'ĕc la părintele Dionisie precum ne-a fost vorba, şi iau pe Lenuţa cu mine. Hai cu taica, fată, c'o sĕ-ţî dea moş Părintele, ţie, mămăliguţă...

— Haide tăicuţule...

— Numai sĕ nu zăboveştî, Ióne...

— Las'că sciu eu...

Ion, după o clipă, porni cu fata lui la părintele Dionisie, ér Gheorghiţă aruncă pe urma lor o căutătură de părere de rĕu, că nu'l luase tăicuţul pe el.

Nu trecŭ mult după-ce plecă Ion şi écă vecina, nevasta unui Român, Voicu, se ivi plânsă şi cu vaete.

datoresce mirosul special al vechilor pipe și țigarete. In tutunul cel mai dulce de Havana se găsesc aprópe 2% nicotină, și aprópe 7% în tutunul cel mai tare de Virginia.

Este de cea mai mare importanță de a se sci, ce este mai rĕu: de a fuma țigărĭ de foi, țigărĭ de tutun séu a fuma cu pipa, și care din aceste trei felurĭ de tutun conține mai multă nicotină. Unii medicĭ afirmă, că pipele scurte și țigările gróse de foi sunt mai propriĭ de a produce cancerul (racul). Nu trebue nicĭ odată sĕ se fumeze o țigară de foi până la căpătâi, ci sĕ se arunce ultima a treia parte din ea, căcĭ dovedit e, că acolo se strânge nicotina și tot sucul țigĕrei. Un mijloc bun de a-se inlătura aprópe pericolele, la carĭ espun pe fumător otrava și căldura pipei, este de a nu fuma, decât cu pipe lungĭ, și țigările de foi séu țigările de tutun sĕ fiă puse în țigaret.

Este mai rĕu de a se fuma diminéța, decât séra, căcĭ diminéța slăbesce în acelaș timp și nervii și funcțiunile de nutrițiune; de asemenea nu trebue nicĭ odată sĕ se fumeze într'un spațiŭ mic, căcĭ atuncĭ se formézĕ în jurul fumătorului vaporĭ de nicotină, și otrava se condensă și se depune pe delicata membrană mucósă a întregului aparat respirator și se împrăștiă ast-fel în tot organismul.

Țigările de tutun, au mai mult decât orĭ-ce alt mod de a fuma, însușirea de a face, ca buzele și obrazul sĕ pérdă colórea lor naturală. Orĭ cine are dințĭ stricațĭ séu rupțĭ, séu bucățĭ de dințĭ, carĭ pot sgîria gingiele, limba, etc., n'ar trebui nicĭ odată sĕ fumeze, căcĭ din acésta ar putea resulta urmărĭ rele. Este dovedit, că tutunul aduce o deprimare la persónele slabe. Persónele atinse de vre-o bólă cancerósă séu acelea, carĭ sunt scrofulóse, trebue neapĕrat sĕ se abțină de a fuma; la asemenea persóne părțile delicate ale gurei, gâtlejului, nasului sunt tot-déuna gata sĕ se inflameze. Sfătuim pe tótă lumea sĕ nu fumeze, dér adresăm în special acest sfat acelora, carĭ au o constituție debilă séu bolnăviciósă, séu carĭ au în ele puțină vitalitate.

In general, persónele nervóse sunt acelea, carĭ fumézĕ mai mult, deși tocmai ele mai cu sémă ar trebui sĕ se abțină de a întrebuința tutunul. Printre aceștia însĕ se găsesc unii, carĭ fumézĕ nenumĕrate țigărĭ, séu carĭ aprindênd una după alta fumézĕ câte șése, opt și până la doue-spre-dece țigărĭ pe di.

La unele persóne, fumatul produce o tuse sécă.

Trebue suspendată fumarea tutunului îndată ce sĕ observă, că el face cel mai mic rĕu. Din nenorocire, cea mai mare parte din fumătorĭ nu voesc sĕ recunóscă, că tóte relele de carĭ sufer le datoresc tutunului, și persistă în a-le atribui unor alte cause. Tutunul mai trebue părăsit și când se simte o umflătură séu o arsură pe gâtlej. De asemenea nu trebue sĕ mai fumeze aceia, carĭ din causa tutunului se îmbolnăvesc; aceia, carĭ nu au poftă de mâncare séu carĭ s'au sculat din vre-o bólă. Acestor persóne tutunul le face ce-l mai mare rĕu.

Obiceiul de a înghiți fumul și de a'l scóte pe nas séu de a'l aspira în plămânĭ este deplorabil, căcĭ el irită membrana mucósă a gâtlejului.

Țigările de tutun fac un rĕu și mai mare, căcĭ la rĕul ce produce tutunul se adaogă și acela al arderei hârtiei. Calitatea tutunului este de asemenea de o mare importanță.

Fără îndoială nu se póte tăgădui, că tutunul întrebuințat cu moderațiune, are adesea efecte bune din punct de vedere intelectual; el aduce o ușurare lucrătorului obosit, o distracțiă celui trist, o mângâiere pentru bĕtrânĭ etc.

Copiiĭ, carĭ încă nu sunt desvoltațĭ, tineriĭ slabĭ, carĭ n'au încetat de a cresce, nu trebue sĕ fumeze, pentru-că la cei tinerĭ centrele vitale sunt de tot delicate și membranele mucóse sunt atât de sensibile, încât nu pot suporta efectele tutunului. Pentru cei imprudențĭ se reservă o oprire în desvoltarea fisică, morală și intelectuală. Este forte periculos, din tóte punctele de vedere, de a fuma înainte de vêrsta de opt-spre-dece anĭ.

(Amic. progr. rom.)

Petrecerĭ.

Concert. Mâne va da quintetul de trimbițe al musicei orășenescĭ un concert în grădina restaurațiunei „La rață“. Intrare liberă. Inceputul la 4 óre d. a.

Maial. Societatea *Sodalilor românĭ din Brașov* va arangia Duminecă, în 21 Maiŭ v. c. (Diua de Rusalii), o escursiune în Stejeriș, la care invită pe toțĭ binevoitorii Societății. Plecarea va fi la 1 óră p. m. din Gróverĭ. In cas de plóiă escursiunea se va face Lunĭ, în 22 Maiŭ st. v. — *Societatea Sodalilor românĭ.*

Literatură.

Memoriĭ din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broșură elegantă, de 11 cóle, format 8°. Prețul unui esemplar e: **50 cr.** séu **1 corónă**, plus 5 cr. porto poștal; pentru România și strĕinătate *1 franc 50 banĭ.* Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, *Brașov* (Brassó) séu la *administrația „Gazetei Transilvaniei“.*

*

Nou! este titlul unei frumóse colecțiunĭ de scrierĭ diverse, de *Laura Vampa.* — 165 pag. Prețul 2 lei.

*

Din *„Biblioteca pentru toțĭ“*, editată de librăria Carol *Muller* din Bucurescĭ (Calea Victoriei 53) a apărut volumul al șéselea, întitulat **„Icóne șterse“**, o nouă operă a d-lui *A. Vlăhuță*, conținênd novele, cu portretul și iscălitura autorului și o scrisóre de Barbu Delavrancea. Și acest volum costă 30 banĭ (15 cr.) Din cele 6 volume apărute până acum vedem cu bucuriă, că *„Biblioteca pentru toțĭ“* a d-lui C. Müller publică opere de-o valóre reală, urmând din ce în ce mai bine. Abonate 10 numere de-odată costă numai 3 lei, ér 24 de numere (un an) 7 lei. Abonații pe un an vor primi gratis și franco volumul „Poveste Tristă“, roman de Fr. Coppée, care costă în librăriă 1 leu 50 banĭ.

POVEȚE.

Fianelele și stofele de lână. Mijlocul de a se sci când conțin bumbac. Decă cumpĕrațĭ postav séu flanelă; și ațĭ voi sĕ scițĭ, decă urzéla este de lână, séu că este de bumbac, ceea-ce îi reduce grozav valórea: preparațĭ o soluțiune de potasă în apă. Luațĭ o bucată din stofă și puneți-o în contact cu leșia de potasă, în care o vețĭ face sĕ fiérbă. Indată materia animală, adecă lâna, se va disolva și se va transforma în săpun; bumbacul din contră, ca substanță vegetală, nu va fi mult atacat. Oprițĭ atuncĭ operația, scótețĭ din lichid rĕmășița isolubilă, bumbacul, și spĕlați-l în apă curată; uscați-'l și cântăriți-'l. Diferința greutăței, cu tótă calitatea bucăței de stofă încercată, vĕ va dice, în ce proporțiunĭ intră lâna și bumbacul în compositiunea țesăturei.

*

Cărnurile. Carnea de berbec și și de vacă, variată prin aceea de pasĕre de vênat, sunt cărnurile carĭ convin și priesc mai bine la copii; cea de vițel, de porc, de curcă, de gâscă și de rață nu trebue dată copiilor; cea de berbec trebue sĕ fiă bine fiértă séu friptă, când li-se dă. Un copil nu trebue sĕ mănânce mai mult, decât de doue-orĭ pe di carne. E mai bine încă, decă va mânca numai o singură dată carne pe di, și nicĭ odată ouĕ, carĭ au o composiție identică cu carnea.

MULTE ȘI DE TOATE.

Animalele domestice.

Cetim într'o revistă de agricultură următórele:

Popórele civilisate datoresc bunul lor trai animalelor domestice. Presupunețĭ, un moment, că țéra ar fi lipsită de odată de tóte aceste animale, ce s'ar face și ce s'ar întêmpla?

N'ar mai produce vegetale, ne mai fiind agricultură. Ar fi pentru om, reîntórcerea sa la viéța sĕlbatică. De aceea se póte dice, că gradul civilisațiunei unui popor se póte mĕsura după cantitatea animalelor ce cresce; prin urmare ne datorăm nouĕ înșine de a ameliora, în mĕsura puterilor nóstre, sórtea ființelor ce ne asigură bogăția și puterea.

Omul póte după voința sa, a face sĕ se ridice séu sĕ scadă calitățile animalului, de aceea sĕ nu'l degradăm.

*

Ghete încăldite.

Acésta este invenția doctorului Wonneberger din Gruna. Călcâiul cavat conține un reservoar pentru cărbunĭ. Intre piele și între talpă se află un corp gol îngust, lat și subțire de tinichea, care se estinde și peste reservoarul de căldură. In corpul acesta se pune apă, care se încăldesce de cărbunii ardĕtorĭ, și la mers circulézĕ în continu, încăldind într'o formă talpa. Corpul ce conține apă este provĕdut și cu un ventil de siguranță, ca în cas, decă s'ar forma vaporĭ, sĕ nu esplodeze.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

MAI are 31 dile. FLORAR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	21 (†) **Ros. Con. El.**	2 1 † **Rosali.**
Lunĭ	22 **Lunia Sf. Rosalii**	3 2 **Rosa.**
Marțĭ	23 Cuv. păr. Michael	4 Quirin.
Mer.	24 Cuv. S. Simeon	5 Bonifațiu.
Joi,	25 † **Afl. cap. sf. Ioan**	6 Norbert
Vin.	26 S. apost. Carp.	7 Robert
Sâm.	27 S. m. Teraponte	8 Ep. Medard.

— Da peste ce-ai dat, Mando? o întrebă Marina.

— Păi, îmĭ móre omul; nu mĕ lăsa, Marino, nu mĕ lăsa... și biata femeie începu sĕ-șĭ smulgă pĕrul cu desnădejde.

— Ei cum, din ce i-a venit?

— Ec'așa, o sfîrșială dela inimă, și apoi l'a luat cu fierbințélă și cu dor la lingurică. De douĕ dile n'am pus nimica în gură, Marino, că n'avem nicĭ firicel de mălai. Și decă mi-l'o lua Dumnedeu, așĭ vrea sĕ mĕ ia și pe mine, că nu mai avem încotro sĕ ne întórcem ochii...

— Maică, grăi Gheorghiță, de unde se făcuse ghem într'un colț, noi avem un sac de mălai; sĕ dăm și lui nea Voicu, că el îmĭ dă mie prune și mere...

— Tacă'țĭ gura, smintitule! i-se rĕsti Marina.

— Ce? avețĭ un sac cu mălai, Marino. Da cum de vĕ puse D-deu mâna în pĕr!...

— Da n'avem, leică, dĕu nu; sciu eu ce i-se nălci po[illegible]ului?

— Ba dĕu, decă avețĭ, faceți-vĕ milă și de noi, Marino, că nu spunem la alții... Și apoi nu ne dațĭ de pomană, că s'or mai îmbuna ele, vremurile, și o sĕ vĕ dăm împrumutul înapoi...

Marina: că n'am, — Manda: ba las' c'avețĭ, da nu vrețĭ sĕ dațĭ și altora, — se luară la clanță, se afurisiră, și Manda porni acasă; ér până séra tot satul sciu, că Ion Tabără are un sac de mălai.

De unde'l are și cum, fu vorba între mai mulțĭ la cârciumă, și de unde până acum toțĭ ar fi jurat pentru cinstea lui Tabără, acum fel piste fel de bănuelĭ prinseră sĕ țésă toțĭ pe narea lui.

— Ei, îțĭ place, muere? certă Ilie Gazdă pe leica Dobrina. Apoi sĕ mai credĭ Românului, fi-r-ar al dracului de Român; avea, și alergase la noi după cerșit!

— Și tu! n'avea el sĕracul, fi pe pace; da o fi găsit acuma...

— Atuncĭ sĕ-i vedem omenia: o sĕ-țĭ aducă înapoi ce 'i-ai dat dumnéta?

— Dómne, Ilie, pestrițe mațe mai ai....

— Ei! că tu l'ei fi avênd ca colilia... sĕ nu mai dai cui-va ceva, că te vede S-tul Ilie; auditu-m'ai?

In vremea asta Ion Tabără fusese la părintele Dionisie și se întorcea acuma, cu Lenuța de mână, înapoi acasă.

Baba dela părintele, îi spusese că Sfinția Sa sĕ repedise până la mânăstirea Ciorogârlei, unde era sĕ mâie, ca sĕ asculte sfânta leturghie adoua-di, că era Dumineca.

Baba se îndurase de Lenuța și-i dăduse o cójă de pâine din tainul ei, și din cójă rupea cu poftă fetica, în vreme ce'șĭ tîra piciorușele prin noroiul subțire.

Purcedea spre séră. Incepuse a bura și crivĕțul sĕ sufle.

Écă, la cotitura unei ulițĭ, din spre marginea zăvoiului, un Român se muncia sĕ scape din mânile altuia, și striga, sĕ-'l lase, că n'a furat din al ăluia....

Cum 'l vĕdu pe Tabără, Românul prinse a'l chema.

— Ióne, vin-o mĕ, de mĕ scapă de pădurar.

Trecea pe lângă ei, n'avu încotro; se opri.

Era Vasilie Prostul.

— Da ce ai cu el, neică Savule? grăi Ion pădurarul.

— Păi, l'am prins, nu vedĭ și d-ta? tăia copacii stăpânirei în zăvoiŭ.

— Ce tăiam măi creștine! Ii sgâriam cu ferăstrăul sĕ fac nițel mălai din cója copacilor... Uite, abia adunai o jumĕtate de traistă... Ii spui lui neica Savul, că numai avem de îmbucat și dênsul vrea sĕ mĕ ducă la primăriă, sĕ mai îmĭ dea amendă... Par'că asta 'mĭ mai lipsea, sĕracul de mine.

— Da lasă'l nea Savule, lasă'l păcătosul de el... că n'o sĕrăci stăpânirea pentru asta... Nu vedĭ d-ta, că e prăpăd pe noi.

— Și'mĭ dace muierea acasă, nene Savule, bolnavă și nu am ce-i da sĕ îmbuce, ca sĕ'șĭ mai ție viéța...

Lacrămile 'l podidiră pe bietul Vasilie; ér Savul 'i dădu drumul.

— Da sĕ nu te mai prind, Vasile?

— Las'că nu mĕ mai prindĭ. O sĕ răbdăm și noi de fóme, până ce ne-o strînge D-deu de pe lume... Păi na!

Și Vasile o luà la repedea la drum ștergêndu-se la ochĭ cu dosul palmelor.

Pădurarul se întórse la rostul lui, Ion. porni acasă, oftând din greu.

(Va urma).

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 30 Mai n. 1895.

Sĕminţe	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănăţenesc	80	7.50	7.55
Grâu dela Tisa	80	7.55	7.60
Grâu de Pesta	80	7.50	7.55
Grâu de Alba-regala	80	7.50	7.55
Grâu de Bácska	80	7.60	7.65
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Seminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.40	6 45
Orz	nutreţ	60—62	6.30	6 55
Orz	de vinars	62.64	6.20	6.40
Orz	de bere	64.66	7.45	8.70
Ovĕs		39.41	6.75	7.—
Cucuruz	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	78	.—	.—
Cucuruz	"	—	.—	.—
Hirişcă	"	—	—.—	—.—

Preţul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	36.—	41.—
—	francesă		—.—
—		—.—	.—
"	roşiă	57.—	64.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	46.—	46.50
"	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	37.50	38.—
"	afumată	43.50	44.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	9.—	9.25
"	din Serbia în sacĭ	8.—	8.25
Lictar	slavon nou	17.—	17.50
"	bănăţenesc	—.—	—.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	unguresci		
"	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
"	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
"	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Bursa de Bucuresci

din 30 Mai n. 1895.

Valorĭ	Do-bânda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	101.½
Renta amortisabilă	5%	" "	99.½
" " (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.—Iul.	100.½
" " din 1893	5%	" "	100 ½
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	96 —
" " (Impr. de 32. ½ mil.	4%	Ian.-Iulie	88 ¼
" " (Impr. de 50 mil.	4%	" "	89 ¼
" " (Imp. de 274 m. 1890	4%	" "	89.¼
" " (Imp. de 45 m. 1891	4%	" "	89 ¼
" " (Im. de 120 iul. 1894	4%	" "	89 ¼
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	101 ¾
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	" "	280.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.—Iul.	100.—
" " " din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
" " " din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
" " " din 1890	5%	Mai-Nov.	97.¾
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	96.⅛
" " urbane Bucurescĭ	6%	" "	102 ¼
" " " "	5%	" "	94 ⅛
" " " Iaşĭ . .	5%	" "	83 ¾
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	97.—
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	intr. v.	1555.
Banca agricolă	500	150 v.	150.-
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	298.—
Naţionala de asig. ult. div. 43 lei	200	" "	417.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	" "	320.--
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	142. -
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	" "	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	" "	97. -
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—.—
" " " " 2 em. u. d. 0	100	" "	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	" "	—.—
„Bistriţa" soc. p. f. hârtii 30	1000	" "	—.—
Societ. p. const. de Tramways	200	" "	—.—
20 francĭ aur			—.—

SCOMPTURĬ:

Banca naţ. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	4½%
Casa de Depunerĭ	7½	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	4%	Elveţia	3%

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Mai 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.40
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	126.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.35
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.75
Imprum. ung. cu premiĭ . . .	158.75
Losurĭ pentru reg. Tiseĭ şi Segedin.	148 50
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de argint austr.	101 35
Renta de aur austr.	123.25
Losurĭ din 1860	158.—

Acţiĭ de ale Băncei austro-ungară.	1073.—
Acţiĭ de-ale Băncei ung. de credit.	474.25
Acţiĭ de-ale Băncei austr. de credit.	402.50
Napoleondorĭ.	9.65
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.45
London vista	121.70
Paris vista	48.25
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.50
Note italiene.	46.20

Preţurile cerealeor din piaţa Braşovŭ.

Din 31 Mai st. n. 1895

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valutaa triacă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	6	30
"	Grâu mijlociu . .	5	50
"	Grâu mai slab . .	5	—
"	Grâu mestecat . .	4	40
"	Sĕcară frumósă .	3	70
"	Sĕcară mijlocia .	3	30
"	Orz frumos .	4	10
"	Orz mijlociu .	3	60
"	Ovĕs frumos .	2	50
"	Ovĕs mijlociu .	—	—
"	Cucuruz.	5	10
"	Mălaiu	4	80
"	Mazĕre	6	—
"	Linte	7	—
"	Fasole	5	50
"	Sĕmênţă de in . .	10	—
"	Sĕmênţă de cânepă	4	70
"	Cartofĭ	1	50
"	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	44
"	Carnea de porc . .	—	48
"	Carnea de berbece	—	—
"	Seu de vită prôspĕt	23	—
100 kil.	Sĕu de vită topit	33	—

Cursul losurilor private

din 29 Mai 1895.

	cump.	vinde.
Basilica . . .	8.—	8.20
Credit	199.50	200 50
Clary 40 fl. m. c. . .	59.25	59.75
Navig. pe Dunăre . .	140.—	150.—
Insbruck	28.—	—.—
Krakau	27.70	28.10
Laibach	23.60	24.—
Buda	63.—	65.—
Palffy	59.25	60.25
Crucea roşie austr. .	17.60	18.20
dto ung. . .	11.25	11.75
dto ital. . .	13.50	14.—
Rudolf	24.50	25.—
Salm	71.50	73.50
Salzburg	28.—	29.—
St. Genois . . .	73.—	74.—
Stanislau	42.75	46.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	150.—	155.—
dto 4% 50 .	70.—	—.—
Waldstein . . .	54.—	—.—
Sêrbescĭ 3% . . .	21. —	22.—
dto de 10 francĭ	28.—	31.—
Banca h. ung. 4%	21.50	23.50

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul pieţeĭ Braşov.

Din 31 Mai 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.59	Vênd.	9.63
Argint român.	Cump.	9.56	Vênd.	9.60
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.63	Vênd.	9.67
Galbenĭ	Cump.	5.75	Vênd.	5.80
Mărcĭ germane	Cump.	59.20	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	130.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.90	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.25	Vênd.	101.25

Anunciurĭ
(inserțiunĭ și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administrațiunĭ. In casulŭ publicărĭi unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face mai de multe-orĭ.

„Gazeta Transilvaniei.“

Tipografia A. Mureșianu, Brașovŭ.